5 ՄԱՅԻՍ 1998 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 77 (1580)

Ազգ
Azg
armenian daily

Վաչե Մանուկյանը վարձակալել է «Մարսը»

Բայց դեղորայքի արտադրության համար

Բրիտանահայ մեծահարուստ Վաչե Մանուկյանը վարձակալական պայմանագիր է կնքել «Մարս» գործարանի հետ՝ 9500 քմ արտադրական տարածքում դեղորայքի արտադրություն հիմնելու համար: Ինչպես «Ազգին» տեղեկացրեց «Մարս» գործարանի տնօրեն Ստեփան Դեմիրճյանը, գործարանը հանդես է եկել միայն իբրեւ վարձատու, Հայաստանի համար ռազմավարական արժեք եւ հեռանկար ունեցող ռադիոտեխնիկայի եւ ռադիոէլեկտրոնիկայի արտադրությանը փաստորեն փոխարինելու է դեղորայքի արտադրությունը: Երեկ արդյունաբերության եւ առեւտրի նախարարությունից, ցավոք, անհրաժեշտ մեկնաբանություն առայժմ չհաջողվեց ձեռք բերել: «Ազգը» շուտով կայցելի «Մարս» գործարան՝ ճշտելու մանրամասները՝ «մեղմացուցիչ կամ ծանրացուցիչ դեպք հանգամանք»: Ինչո՞ւ եւ ինչպե՞ս պետք է Հայաստանի արդյունաբերության համար հեռանկարային ուղղություն ունեցող այս գործարանը վերամասնագիտանա, թեկուզեւ 9500 քմ տարածքում: Հավելենք՝ դեղորայքի արտադրության միջազգային ասպարեզում հայտնի «Pharmatec» ֆիրման շուրջ 13 մլն դոլարի ներդրում է կատարելու:

Ն. Դ.

ԱՅՍՕՐ

Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին ժամանում է Երեւան

Ինչպես տեղեկացրել ենք նախապես, այսօր մայիսի 5-ին աշխատանքային այցով Երեւան է ժամանում Լիբանանի Հանրապետության վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին: Այդ կապակցությամբ ՀՀ կառավարության տնտեսական բարեփոխումների վերլուծական կենտրոնի տրամադրած տեղեկագրից ներկայացնում ենք վարչապետի կենսագրականը եւ տվյալներ Լիբանանում բնակվող հայերի մասին:

1997 թ. աշնան. Լիբանան-Հայաստան համաձայնագրերի ստորագրում

Ռաֆիկ Հարիրին ծնվել է 1944 թ. Լիբանանի Սայդա քաղաքում:

Կրթությունը ստացել է Բեյրութի արաբական համալսարանի առեւտրի ֆակուլտետում:

Գաղթել է Սաուդյան Արաբիա եւ ընդունել է նաեւ այդ երկրի քաղաքացիությունը: Երկար տարիների գործունեությունից հետո բազմաթիվ ընկերությունների սեփականատեր է դարձել Սաուդյան Արաբիայում, Լիբանանում, Ֆրանսիայում, Մոնակոյում եւ ԱՄՆ-ում:

Սաուդյան Արաբիայում ծավա- [illegible]

Հարիրին 1978 թ. դարձել է «SAUDI OGER» շինարարական ընկերության սեփականատեր, որը երկրում բազմաթիվ տնտեսական ծրագրերի մասնակից է:

1979 թ. նա հիմնում է «HARIRI FOUNDATION» ոչ շահութաբեր ասոցիացիան, որի նպատակը Լիբանանում կրթության եւ մշակույթի խթանումն է (ավելի քան 30 հազար լիբանանցի ուսանող կրթաթոշակ է ստանում այդ հիմնադրամից, ինչպես նաեւ կարիքավոր մարդկանց ցուցաբերվում է սոցիալական եւ առողջապահական օգնություն), գրասենյակներ ունի Բեյրութում, Փարիզում եւ Վաշինգտոնում:

Տես ► էջ 2

ԲՈՆՆ

Վարդան Օսկանյանը ներկայացրեց Հայաստանի նոր դիրքորոշումը Ղարաբաղի հարցում

Մշակութային արժեքների վերադարձը ջերմորեն ընդունվեց Գերմանիայում

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 4-ին ՀՀ եւ ԳԴՀ արտգործնախարարներ Վարդան Օսկանյանը եւ Կլաուս Քինկելը Բոննում հանդիսավոր պայմաններում կատարեցին մշակութային արժեքների ետհանձնման արարողությունը: Ինչպես հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանի թղթակիցը Բոննից, գերմանական մամուլում վերջին օրերին Վ. Օսկանյանի այցը ակտիվորեն էր լուսաբանվում այն պատճառով, որ արտգործնախարարը իր հետ բերել է 575 կտոր արժեքավոր հին գրականություն, որոնք երկրորդ աշխարհամարտի տարիներին հայտնվել էին Հայաստանում ու ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հրամանագրով վերադարձվում են Գերմանիային: Հայաստանի այս քայլը շատ ջերմ արձագանք է գտել Գերմանիայում: Քինկելը նշեց, որ այս քայլին Գերմանիան հատուկ ուշադրությամբ կարձագանքի: Վ. Օսկանյանը նշեց, որ դա ոչ միայն միջազգային կամ երկկողմ պարտավորության կատարում է, այլեւ զգացմունքային քայլ է Հայաստանի կողմից, քանի որ որպես բարդ պատմություն ունեցող ժողովուրդ, հայությունը խիստ զգայուն է մշակութային արժեքների վերադարձման խնդրում:

Արտգործնախարարների հանդիպման ժամանակ քննարկվել են նաեւ երկկողմ հարաբերությունների հարցեր, ղարաբաղյան կարգավորման խնդիրը: Մինչեւ Կ. Քինկելի հետ հանդիպումը, Վ. Օսկանյանը ընդունել էր ԵԱՀԿ Մինսկի խմբում Գերմանիայի ներկայացուցիչ Ֆրանկ Լամբախին, իսկ ապա Կ. Քինկելին ներկայացրել էր Հայաստանի նոր դիրքորոշումը Ղարաբաղի հարցում, այն է՝ ուղիղ բանակցություններ Ստեփանակերտի եւ Բաքվի միջեւ, փաթեթային լուծում եւ բանակցությունների վերսկսում առանց նախապայմանների, ինչպես նաեւ Ղարաբաղի ուղղակի ենթակայության բացառում Ադրբեջանին: Ֆ. Լամբախը եւ Կ. Քինկելը ուշադրությամբ լսել են, բայց դեռեւս արձագանքներ չկան, քանի որ Հայաստանը այս մոտեցումը պաշտոնապես պետք է ներկայացնի սկզբում եռանախագահությանը, որը կայցելի Հայաստան: ՀՀ ԱԳՆ խոսնակ Արսեն Գասպարյանը ասել է, թե գերմանական կողմը ըմբռնումով է մոտենում փաթեթային լուծման առաջարկին:

Այս եւ այլ հանդիպումների մասին ավելի մանրամասն վաղվա համարում՝ Գերմանիայի մեր թղթակից Անահիտ Հովսեփյանի թղթակցությունը:

Վանաձորում ստեղծվեց ՀՌԱԿ «Ղեւոնդ Խանջյան» ակումբ

Մայիսի 3-ին Վանաձորում տեղի ունեցավ Հայաստանի Ռամկավար Ազատական կուսակցության նորագիր անդամների հիմնադիր ժողով: Ժողովը որոշեց ստեղծել ՀՌԱԿ ակումբ եւ անվանել Արմենական կուսակցության հիմնադիր անդամ, կրթական մշակ եւ ազգային գործիչ Ղեւոնդ Խանջյանի (Աղասի Խանջյանի հայրը) անվամբ: Ընտրվեց ակումբի վարչության կազմը: Ակումբի վարչության ատենապետ ընտրվեց Գայանե Գասպարյանը: Ժողովին ներկա էին եւ ելույթ ունեցան ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության Դիվանի անդամ Համլետ Դալլաքյանը եւ «Ֆրունզե Դովլաթյան» ակումբի հիմնադիր Գրիգոր Պետրոսյանը:

ՀՌԱԿ ՄԱՄԼՈ ԴԻՎԱՆ

Պարույր Հայրիկյանը՝ դիտորդ Նիդերլանդներում

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ նախագահի խորհրդական, Ինքնորոշում միավորման նախագահ Պարույր Հայրիկյանը Նիդերլանդների կառավարության հրավերով մեկնեց Հոլանդիա: ԻՄ-ի գրասենյակում ասացին, որ նա Հաագայում միջազգային դիտորդի կարգավիճակով կմասնակցի Նիդերլանդների մայիսի 4-ից 12-ը անցկացվելիք «Ազգային ընտրություններին»:

Չեչնիայում Ելցինի ներկայացուցչի ճակատագիրը մնում է անհայտ

ԳՐՈԶՆԻ, 4 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Անհայտ է մնում Չեչնիայում Ռուսաստանի նախագահի լիազոր ներկայացուցիչ Վալենտին Վլասովի ճակատագիրը, որը ձերբակալվել էր բանդիտների կողմից մայիսի 1-ին՝ Գրոզնիից Նազրան ճանապարհին: Չեչնիայի իրավապահ մարմինների չորս օր անցկացրած օպերատիվ-քննչական միջոցառումները մինչեւ այժմ արդյունքներ չեն տվել: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը հաղորդել է, որ Չեչնիայում Ռուսաստանի նախագահի լիազոր ներկայացուցիչ Վալենտին Վլասովի առեւանգումը հասարակական մեծ արձագանք գտավ հանրապետությունում: Ճանապարհներին եւ փողոցներում հայտնվեցին ուժեղացված ոստիկանական կարգախմբեր: Ամենուրեք լարված իրադրություն է զգացվում:

Ալժիրում հիմա էլ իսլամ ահաբեկիչներին են սպանում

ՌԱԲԱԹ, 4 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Ալժիրի անվտանգության ուժերը անցած երեք օրվա ընթացքում ոչնչացրել են 76 կրոնական ծայրահեղական: Ինչպես այսօր հայտնի է դարձել, էլ Արբա (Մեդեայի նահանգ) բնակավայրի մերձակայքում գտնվող լեռնազանգվածի շրջանում անցյալ ուրբաթ օրը սկսված հակաահաբեկչական գործողության ընթացքում հաջողվել է ոչնչացնել 42 իսլամականի: Վնասազերծված ահաբեկիչների մեջ կա 13 պայթեցնող: Եւս 34 ծայրահեղականներ են սպանվել երկրի արեւմուտքի Թլեմսենի նահանգում արդեն երկու օր իրականացվող հակաահաբեկչական գործողության ընթացքում: Անցյալ ամսին Ալժիրում կրոնական ծայրահեղականների ավազակախմբերի կատարած ահաբեկչական գործողությունների հետեւանքով զոհվել է մինչեւ 170 մարդ: Նույն ժամանակամիջոցում Ալժիրի ուժային կառույցները ոչնչացրել են մինչեւ 325 իսլամականի:

Հանդիսություններ Նյու Յորքում նվիրված Հայ առաքելական եկեղեցու թեմի 100-ամյակին

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 4 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Անցյալ դարավերջին Ամենայն հայոց Մկրտիչ Խրիմյան կաթողիկոսը (Խրիմյան Հայրիկ), իր սրբատառ կոնդակով Ամերիկայի մեջ հաստատեց Հայաստանյայց եկեղեցվո թեմը:

1998 թվականի մայիսի 3-ին Նյու Յորքի Ս. Վարդան մայր տաճարում, Հրաշափառի երգեցողությամբ ընդունեցին Ամենայն հայոց Գարեգին Առաջին կաթողիկոսին, որը մեծ սիրով ընդունել էր այցի հրավերը՝ նախագահելու Հայ առաքելական եկեղեցու թեմի 100-ամյա հոբելյանական հանդիսությունը: Վեհափառին բարի գալուստ մաղթեցին ԱՄՆ-ի Արեւելյան թեմի առաջնորդ Խաժակ արք. Պարսամյանը, Նյու Յորքի կաթոլիկ եկեղեցու կարդինալ, Օ'Կոններ արքեպիսկոպոսը:

Հաջորդ երեք օրերին տեղի կունենա եկեղեցական համագումար, որին կմասնակցեն ԱՄՆ-ի Արեւելյան եւ Արեւմտյան թեմերի, Կանադայի թեմի հոգեւորականները: Հոգեւոր ժողովը պետք է նախագահի Ամենայն հայոց կաթողիկոսը: Հոբելյանին նվիրված տոնական համագումարին իրենց մասնակցությունը կբերեն նաեւ Հարավային Ամերիկայի՝ Արգենտինայի, Բրազիլիայի եւ Ուրուգվայի հայ թեմերի առաջնորդները: Հյուրընկալության օրերին, Գարեգին Առաջին կաթողիկոսը հանդիպում կունենա հայ երիտասարդների հետ: Մայիսի 9-ին, էլիս կղզում իրենց հայտագրերը կներկայացնեն մանկական տարբեր երգչախմբեր, ինքնուս եւ պրոֆեսիոնալ երաժիշտ կատարողներ, ասմունքողներ, «Շուշի» երիտասարդական խումբը:

Հանդիսության պատվավոր հյուրը կլինի սենատոր Բոբ Դոուլը:

Մայիսի 10-ին Ս. Վարդան Մայր տաճարում տեղի կունենա պատարագ՝ նվիրված թեմի 100-ամյակին: Պատարագելու է Գարեգին Առաջին կաթողիկոսը:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ

«Եվրո»-անգլուխ հրեշը, որն սպառնում է դոլարին

Ուրբաթ օրը եվրոպական 11 երկրներ որդեգրեցին եւ առաջիկա հունվարից սկսյալ շրջանառության մեջ կդնեն եվրոպական միացյալ դրամանիշը «Եվրոն»: Համաձայնագրի տակ ստորագրել մերժեցին 3 երկրներ՝ Մեծ Բրիտանիան, Դանիան եւ Շվեդիան: Ինչ վերաբերում է Հունաստանին, դեռեւս անժամանակ համարվեց նրա մուտքը միացյալ արժույթի ակումբ: Թե համաշխարհային ֆինանսատնտեսական կյանքում ի՞նչ հետեւանքներ կունենա «Եվրոյի» կիրառումը, բացատրում է Լոնդոնից ազատ լրագրող Գուինն Դայերը, որն այսուհետեւ հասարակական կարգով աշխատակցելու է «Ազգին»:

ԳՈՒԻՆՆ ԴԱՅԵՐ
Լոնդոն

Անցած շաբաթավերջին Եվրամիության տասնմեկ երկրների հանձնարարվեց առաջիկա հունվարին անցնելու եվրոպական դրամական միավորի օգտագործմանը: «Եվրոն» սկզբնական շրջանում դառնալու է առնվազն մի անգլուխ հրեշ, քանի որ դրամանիշ է լինելու առանց կոնկրետ երկրի: Բայց դա ոչինչ, քանի որ նրա մեծագույն կողմնակից Գերմանիայի կանցլեր Հելմուտ Քոլի վերջնական նպատակն է ստեղծել եվրոպական մի պետություն, որը կհարմարվի այդ դրամանիշին:

«Պատմությունն ամբողջությունն է այն բաների, որոնցից խուսափել հնարավոր էր», ասում էր Գերմանիայի հետպատերազմյան շրջանի առաջին կանցլեր Կոնրադ Ադենաուերը:

Տես ► էջ 5

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

ԱՎԻԱՑԻԱ

Երեւան-Միլան նոր չվերթ

Այսուհետ, շաբաթական մեկ անգամ կիրականացվեն կանոնավոր չվերթեր

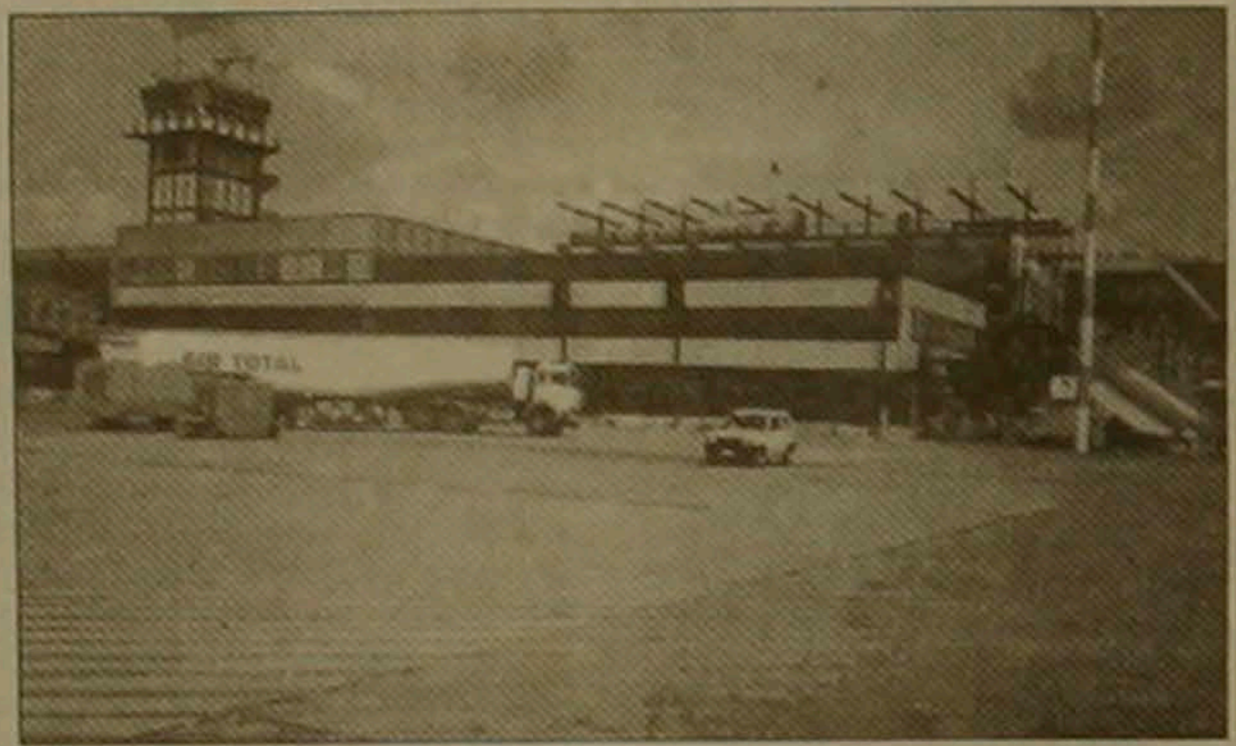

Մայիսի 2-ին «Հայկական ավիաուղիներ» ավիաընկերությունը առաջին անգամ իրականացրեց Երեւան-Միլան համակցված չվերթը Սոֆիայով։ Անդրանիկ չվերթին մասնակցեցին նաեւ զանգվածային լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները, քաղաքացիական ավիացիայի եւ «Հայկական ավիաուղիներ»-ի պատասխանատուները։

«Զվարթնոց» օդանավակայանի բարձրակարգ սպասարկման սրահում «Հայկական ավիաուղիներ»-ի կոմերցիոն տնօրեն Արթուր Զաքարյանը շնորհավորեց նոր չվերթի բացումը, որից հետո ՏՈՒ-154 օդանավը ուղղվեց Միլան։ Օդանավի հրամանատարի հետ ունեցած կարճատեւ զրույցից տե- [illegible] որ համակցված չվերթի [illegible] ուղիղ չվերթը, քանի որ համատեղ իրականացվում է երկու առանձին չվերթ։ Նա հավաստեց, որ օդանավն անսարք վիճակում օդ չի բարձրանա, միաժամանակ փաստելով, որ ՏՈՒ-134, ՏՈՒ-154 ինքնաթիռները մի քանի տարուց կսպառեն իրենց շահագործման ժամկետը, ուստի նոր ինքնաթիռների ձեռքբերման անհրաժեշտությունն արդեն զգալի է։

Արթուր Զաքարյանը ավիաընկերության ծրագրերից մեկը համարեց իրականացած, քանի որ շաբաթվա յուրաքանչյուր օր եվրոպական ուղղությամբ չվերթեր են իրականացվում։ Աշխատանքներ են տարվում ուղեւորահոսքերն ընդլայնելու եվրոպական եւ ասիական տարածաշրջանների ուղղություններով։ Պրն Զաքարյանի հավաստմամբ հնարավորին ներուժ կա «Զվարթնոց» օդանավակայանը դարձնելու միջազգային տարանցիկ փոխադրումների խաչմերուկ, քանի որ Հայաստանի օդային միջանցքից արդեն իսկ օգտվում են միջազգային փոխադրողները։

Մեր ինքնաթիռը 2 ժամ 40 րոպե հետո վայրէջք կատարեց Սոֆիայում, որտեղ մեզ դիմավորեց Բուլղարիայում «Հայկական ավիաուղիներ»-ի ներկայացուցիչ Սամվել Մարգարյանը։ Բիզնես սպասարկման սրահում տեղի ունեցավ հյուրասիրության եւ կարճատեւ հանգստից հետո ուղեւորվեցինք Միլան։ «Մալպենզա» օդանավակայանում մեզ դիմավորեցին Իտալիայում Հայաստանի գործերի հավատարմատար Գագիկ Բաղդասարյանը, Հայ տուն կենտրոնի տնօրեն Արմենուհի Սրապյանը, Միլանի հոգեւոր հովիվ Տեր Սարգիս քահանա Սարգսյանը, օդանավակայանի ղեկավարությունը, «Մալպենզա» օդանավակայանի սպասարկող «Սեա» ընկերությունը, «Հայկական ավիաուղիներ»-ի ուղեւորային եւ բեռնափոխադրումների «Դիստալ» եւ «Վիբ» ավիագործակալության տնօրենները եւ ուրիշներ։ Օդանավակայանի սպա- [illegible] ված արարողությունը «Հայկական ավիաուղիներ»-ի կոմերցիոն տնօրենը շնորհավորեց ներկաներին, միաժամանակ չվերթի բացմանը աջակցելու համար շնորհակալություն հայտնելով Իտալիայի ավիացիոն իշխանություններին, «Սեա» ընկերությանը եւ օդանավակայանի ղեկավարությանը, հույս հայտնելով, որ հետագայում թռիչքների հաճախականությունը կկրկնապատկվի։

Իտալիայում Հայաստանի գործերի հավատարմատարի հետ ունեցած կարճատեւ զրույցի ընթացքում հայ-իտալական հարաբերությունների ներկա փուլը վերջինս գնահատեց դրական, նշելով, որ վերջին երկու տարիների ընթացքում կապերը բավականին աշխուժացել են։ Առողջապահության եւ տրանսպորտի բնագավառում ստորագրվել են համաձայնագրեր։ Սպասվում է ՀՀ Նախագահի այցը Իտալիա, որի ընթացքում նախատեսված է ստորագրել տնտեսական տարբեր պայմանագրեր։ Միաժամանակ տեղեկացրեց, որ մայիսի վերջին ծրագրված է նաեւ ՀՀ ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանի այցը Իտալիա։ Պրն Բաղդասարյանը հայտնեց, որ Հայաստանում Իտալիայի դեսպանության բացակայությունը տնտեսական հարաբերությունների զարգացման վրա բացասաբար է անդրադառնում։ Արդեն երկրորդ տարին դեսպանատան բացման ուղղությամբ բանակցություններ են տարվում, սակայն ֆինանսական դժվարությունների հետեւանքով իտալական կողմը դեռեւս հապաղում է։ Անդրադառնալով նոր չվերթի բացմանը, պրն Բաղդասարյանն ասաց, որ այն առավել կնպաստի տնտեսական հարաբերությունների զարգացմանը, քանի որ մինչ այդ արտաքին տնտեսական գործունեությամբ զբաղվողները նախընտրում են Փարիզի, Ամստերդամի եւ այլ ուղիները, ինչը ժամանակի վատնում է։ Պրն Բաղդասարյանը նկատեց նաեւ, որ վերջին երկու տարվա ընթացքում Իտալիայից Հայաստան մեկ- [illegible] աճել է, սակայն Հայաստանից անհամեմատ քիչ են մեկնողները, հաստատուն խումբ են կազմում միայն առեւտրականները, այդուհանդերձ վստահություն հայտնեց, որ չվերթն իրեն կարդարացնի։

Հայ տուն կենտրոնի տնօրեն Արմենուհի Սրապյանը հակիրճ տեղեկացրեց Միլանում հայության կենցաղի մասին։ Իտալիայում բնակվում են մոտ 2000-ից ավելի հայեր, որոնք Առաջին համաշխարհային պատերազմից հետո հաստատվածներն են։ Միայն Միլանում կան 150-200 ընտանիքներ, գործում է «Սուրբ 40 մանկունք» կոչվող Հայաստանյայց առաքելական եկեղեցին։ Համայնքի հոգեւոր հովիվը տեղեկացրեց, որ եկեղեցին որպես կորիզ հայապահպանության գործում մեծ աշխատանք է կատարում։ Շաբաթ օրերը հայկական դասընթացներ են անցկացվում։ Թեպետ հայերեն լեզվով թերթ լույս չի տեսնում, բայց տպագրվում է ամսական լրատու։ Իտալահայերը ուսանում են Մուրադ Ռափայելյան վարժարանում։ Բավականին բարձր է կենսամակարդակը, կան մոտ 80 հայ բժիշկներ, դասախոսներ։

ԱՐԱՔՍ ՍԱՓԱՐՅԱՆ

Պետամալսարանի ռեկտորի այցը Կանադա եւ Մ. Նահանգներ

Օրերս սկսվեց Երեւանի պետհամալսարանի ռեկտոր Ռադիկ Մարտիրոսյանի այցը Կանադա եւ Մ. Նահանգներ։ Այցի առաջին հանգրվանը Մոնրեալն էր, որտեղից պրոֆ. Մարտիրոսյանն իր տիկնոջ հետ մեկնեց մայրաքաղաք Օտտավա։ Մ. Նահանգներում պետհամալսարանի ռեկտորի առաջին այցելած քաղաքը կլինի Դետրոյթը, որտեղ նախատեսվում է նրա դասախոսությունը, կազմակերպությամբ ԵՊՀ-ի բարեկամների նորաստեղծ միության եւ համագործակցությամբ ՀԲԸՄիության, Պոլսահայերի միության, Հայ ճարտարագետների եւ գիտնականների միության եւ Ամերիկահայ գործարարների խորհրդի։ Ռեկտորն ու տիկինը այնուհետեւ կանցնեն Նյու Յորք եւ Նյու Ջերզի, որից հետո ամբողջ մեկ շաբաթ կհյուրընկալվեն Կալիֆոռնիայում։

Այցի ընթացքում, որի կազմակերպիչն է վերոհիշյալ ԵՊՀ-ի բարեկամների միությունը, բացի դասախոսություններից պրն Ռ. Մարտիրոսյանը հանդիպումներ կունենա համալսարանի տարբեր տարիների շրջանավարտների, բարերարների եւ հովանավորների հետ։

Ինչպես հայտնի է, Խ. Միության փլուզումից հետո մայր համալսարանը դիմագրավեց նյութական դժվարություններ, որոնք մասամբ հաղթահարվեցին սփյուռքից կարեւոր բարերարություններով, որոնցից մեծագույնը ժնեւից Տիգրան Իզմիրլյանի 1 մլն դոլարի նվիրատվությունն էր։ Մյուս բարերարներից են ՀԲԸՄիությունը, անձամբ տիկին Լուիզ Մանուկյան Սիմոնը, տեր եւ տիկին Վարդգես Պալյանները եւ ուրիշներ։

ԵՊՀ-ի բարեկամների միությունը ստեղծվել է անցյալ տարի, Մ. Նահանգներում։ Կենտրոնական վարչության նախագահն է Վարդգես Պալյանը, փոխնախագահը Բենոն Սեւանը, 2-րդ փոխնախագահը Ռուբեն Թերզյանը, քարտուղարը Երվանդ Ազատյանը։ Վարչության մյուս անդամներն են Հովսեփ Սարաֆյանը, Արման Արաբյանը, Արման Նորհատը եւ դոկտ. Սիմոն Սիմոնյանը։

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Քլինթոնի հիշողությունը դարձյալ դավաճանում է

«Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ Հարութ Սասունյանը չթուլացող հետեւողականությամբ շարունակում է պայքարը ԱՄՆ նախագահի դեմ ցեղասպանություն բառից խուսափելու առնչությամբ։ Ստորեւ թարգմանաբար նրա վերջին հոդվածը։

Ըստ երեւույթին նախագահ Քլինթոնի հիշողությունը դավաճանում է նրան ոչ միայն սեքսի հարցում։ Երբ նա չի կարողանում հիշել տասնյակ կանանց հետ վերջին տարիներին ունեցած իր հարաբերությունների մասին, ապա ինչպե՞ս կարելի է ակնկալել նրանից, որ ճանաչի 83 տարի առաջ հայերի դեմ թուրքերի կատարածը։

Այս տարի եւս, փաստորեն, նա չկարողացավ, արիություն չունեցավ արտասանելու «ցեղասպանություն» բառը ապրիլի 24-ին արտասանած իր հայտարարության մեջ։ Այս անգամ եւս նա դիմեց քաղաքականապես ճիշտ համարժեքներ որոնելու ամեն տեսակի «աճպարարությունների», ինչպես, օրինակ, «Հիշատակի օր», «20-րդ հարյուրամյակի ամենաողբերգական իրադարձություններից մեկը», «Տեղահանության եւ կոտորածի», «Զոհվածները երբեք չեն մոռացվի», եւ այլն, բայց մի՞թե ավելի կարճ ու հեշտ չէր օգտագործել պարզապես «ցեղասպանություն» բառը։

Երբ ընթերցողներս որոշ մասը կարծում է, որ ես չափազանց դաժան եմ նախագահի նկատմամբ, ճիշտ է։ Բայց նշեմ, որ քանի դեռ նախագահը շարունակի մեր զոհերի հիշատակն անարգել, ես չեմ դադարելու դաժան լինելուց։

Ապրիլի 24-ին Քլինթոնի արտասանած հայտարարությունը միեւնույն հաջողությամբ կարող էր ստորագրված լինել Թուրքիայի նախագահի կողմից։ Թուրքերն էլ են ընդունում, որ հայերին տեղահանել են եւ կոտորել։ Նրանք եւ նախագահ Քլինթոնը չեն ընդունում ցեղասպանության փաստը։

Ապրիլի 24-ի օրը Մոնտեբելլոյում եղեռնի զոհերի հիշատակին կանգնեցված հուշարձանի մոտ ընթերցված Քլինթոնի ուղերձը ներկա հայ հասարակության ներկայացուցիչների կողմից սուլոցներով ընդունվեց։ Ես կոչ եմ անում ամերիկահայ համայնքին Սպիտակ տուն հազարավոր նամակներ ուղարկելով մերժել այդ հայտարարությունը եւ նշել, որ երբ «ցեղասպանություն» բառը չի նշվելու, ապա ավելորդ է ընդհանրապես հայտարարությունը, թող նախագահը նման բան չձեռնարկի։

Ռաֆիկ Հարիրին ժամանում է Երեւան

Սկիզբը էջ 1

Ֆրանսիայում Հարիրին անդամակցում է «SUEZ» ֆինանսական ընկերությանը, որը նրան թույլ է տալիս տարբեր ընկերություններ հիմնել այդ երկրում։ ԱՄՆ-ում «HARIRI HOLDINGS»-ը հսկում է «TEXAS TOWER» ընկերությանը եւ «MORGANTI» ընկերությունների կորպորացիայի անդամ է։ 1982 թ. Լիբանանի վրա Իսրայելի հարձակումից հետո Հարիրին իր հնարավորություններն առաջարկեց Լիբանանի կառավարությանը՝ Բեյրութի գրավման հետ[illegible]նառած հետեւանքները վերացնելու նպատակով։ 1983 թ. նա սկսում է իր միջնորդական գործունեությունը՝ Լիբանանի տարբեր հակամարտ կազմակերպությունների միջեւ։ 1984 թ. մասնակցում է Լիբանանի հարցով Ժնեւի եւ Լոզանի համաժողովներին՝ համագործակցելով պատերազմն ավարտելու կողմնակից ուժերի հետ։ 1992 թ. առ այսօր երեք անգամ նշանակվել է Լիբանանի վարչապետ։

Ռաֆիկ Հարիրին կրթական, մշակութային եւ սոցիալական բարեգործական գործունեության համար արժանացել է միջազգային եւ տարբեր երկրների պատվավոր կոչումների եւ շքանշանների։

Հայերը Լիբանանում

Լիբանանահայ գաղութը պաշտոնական տվյալներով ներկայացվում է մոտ 110.000 մարդ (1975 թ. եղել է 180.000, սակայն երկարատեւ քաղաքացիական պատերազմի հետեւանքով տեղի հայության մի ստվար զանգված գաղթել է այլ երկրներ)։

Հայ համայնքը շոշափելի դեր է խաղում երկրի ներքին քաղաքական եւ տնտեսական կյանքում։ Մեծամասնությամբ բնակվում են Բեյրութում։ Հայ համայնքը Լիբանանի խորհրդարանում ունի յոթ պատգամավոր, կառավարությունում՝ երկու նախարար։ Հայերը ներգրավված են նաեւ երկրի ռազմական, պետանվտանգության եւ այլ պետական կառույցներում։

Քաղաքական տեսակետից համայնքը բավականին տարաբնույթ է։ Առկա են ավանդական երեք կուսակցությունները (ՀՅԴ, ՌԱԿ, ՍԴՀԿ)։ Գերակշիռ է ՀՅԴ-ի ազդեցությունը, գործուն եւ ազդեցիկ է նաեւ ՀԲԸՄ-ը։ Գործում են նաեւ կրոնական եւ հայրենակցական բնույթի կազմակերպություններ եւ միություններ։

Նախապատերազմյան ժամանակաշրջանում լիբանանահայերին էր պատկանում երկրի խոշոր արդյունաբերական ձեռնարկությունների 18 տոկոսը, ներդրումների՝ 33 տոկոսը, արհեստավորական ձեռնարկությունների՝ 43 տոկոսը, խոշոր ներմուծումների՝ 10 տոկոսը։

Կադրերի բանկը վտանգի տակ

Տաշած քարերը մնում են գետնին

Արմեն Դարբինյանի վարչապետության առաջին իսկ օրից նրա աշխատակազմի ղեկավար Աշոտ Մանուկյանը հասարակությանը եւ լրագրողներին հայտնեց, թե ստեղծվում է կադրերի բանկ, ուր ի մի կբերվեն Հայաստանի արհեստավարժ մասնագետների տվյալները, եւ ըստ առաջին անհրաժեշտության գործի կդրվեն։ Նշվեցին նաեւ հեռախոսահամարները, որոնցով պետք է զանգահարեին ստվերում հայտնված արհեստավարժները։ Միտումն ազնիվ էր. «Ոչ մի տաշած քար չպետք է գետնին մնա»։ Բայց, ինչպես տեղեկացրեց Լեւոն Արեւշատյանը՝ «Տնտեսական բարեփոխումների վերլուծական-տեղեկատվական» նորաստեղծ կենտրոնի ղեկավարը, այս ազնիվ նախաձեռնությանն առայժմ վերջ է դրվում, որովհետեւ հեռախոսազանգերը հնչում են, տվյալները հայտնի դառնում, բայց դեռ պարզ չէ, թե որտեղ պետք է դրանք համակարգվեն, եւ ամենակարեւորը՝ ինչպես օգտագործվեն։ Կառավարության կադրերի վարչությունը պատրաստ չէ եւ ըստ էության նրա գործառույթների մեջ ուղղակիորեն չի էլ մտնում այդ բանկի ստեղծումը։ «Երեւան» տեղեկատվական կենտրոնի ղեկավար Աղվան Վարդանյանն անկեղծ երկրորդեց. «Տեղի ունեցավ հերթական ճիշտ գաղափարի վարկաբեկում»։ Իրենց արհեստավարժ, կամ տաշած քար համարող հայաստանաբնակներին առաջարկում ենք չհուսահատվել, բայց կադրերի բանկ առայժմ չզանգահարել։

Ն. Դ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէնութիւն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Պատասխանատվությունը կրկնակի է, ասում է Լեւոն Մկրտչյանը

Կրթության եւ գիտության ոլորտում կտրուկ անցումներ չեն լինի

Կարեւորելով մամուլի «շահագրգիռ հոգածությունը», առողջ քննադատությունը եւ բարյացակամությունը՝ նախարարության արած-չարածը ներկայացնելու եւ հասարակության համապատասխան վերաբերմունքն «ստանալու» գործում, իր անդրանիկ ասուլիսում երեկ լրագրողներին շնորհավորելով մամուլի միջազգային օրվա առթիվ, կրթության եւ գիտության նորընծա նախարար Լեւոն Մկրտչյանը կրթության բնագավառի խնդիրները բաժանեց «երեք դաշտ»։ Առաջինը օրինաստեղծ գործունեությունն է, որի արդյունքը՝ կրթության մասին «հիմնականում հաջողված օրենքի նախագիծը» շուտով կներկայացվի ԱԺ։ Հաջորդ, «առավել ծանր» խնդիրը նախադպրոցական կրթության եւ հանրակրթության ոլորտն է, որ, «ըստ էության, որոշում է անկախ Հայաստանի ճակատագիրը» եւ, ըստ այդմ, խլելու է նախարարության ուշադրության 70-80 տոկոսը։ Հոգածության երրորդ առարկան բուհական ոլորտն է՝ իր հիմնախնդիրներով։ Բուհական կրթության որակի անկումը կանխելու նախապայմանն, ըստ նախարարի, բուհական (համալսարանական) ինքնավարության հաստատումն է՝ «արտաքին» հստակ վերահսկողության առկայությամբ (ատեստավորում, հավատարմագրում, լիցենզավորում)։

Գիտության ոլորտում նախարարը կարեւորեց նախարարություն-ակադեմիական համակարգ, գիտություն-արդյունաբերություն, բուհ-գիտություն փոխհարաբերությունների հստակ կարգավորումը, եւ այդ ենթատեքստում, մասնավորապես բուհական պետպատվերի հաստատման, գիտության [illegible] հեռանկարային ճյուղերի ճշգրտման խնդիրները։

Անդրադառնալով հանրակրթության հարցերին, պրն Մկրտչյանն ընդգծեց վերջին տարիներին տեղական ինքնակառավարման մարմինների զարգացմանը զուգահեռ նախարարության գործառույթների կրճատումը, որի հետեւանքով հիմնական վերահսկողական լծակը մեթոդական աշխատանքների եւ կրթության որակի վերահսկումն է։ Առանց լուրջ, համակարգված աշխատանքի եւ համագործակցության յուրաքանչյուր ձեռնարկում կտապալվի, ասաց նախարարն՝ անթույլատրելի համարելով շարունակական կառուցվածքային փոփոխությունները նախարարության կազմում, անկայունությունը, շտապողականությունը եւ «անհիմն փորձարարությունը, որ ավերել են կրթական համակարգը»։ Ըստ այդմ, կադրային լուրջ փոփոխություններ առայժմ չեն լինի, սակայն յուրաքանչյուր մասնագետ կունենա պատասխանատվության իր բաժինը. անթույլատրելի է, որ նախարարը եւ փոխնախարարներն օրնիբուն աշխատում են, մյուսները՝ «հանգստանում»։

ՀՀ լեզվի օրենքից շեղվելու առումով նախարարության հետագային առնչվող հարցին ի պատասխան ասվեց, [illegible] պահպանվի, սակայն ռուսաց լեզվի, իբրեւ համաշխարհային մշակույթի հետ շփվելու հարմար եւ պատմության քննությունը բռնած միջոցի նկատմամբ նույնպես պետական հոգածություն է անհրաժեշտ, չի կարելի անտեսել փախստականների առկայությունը։

«Ինչպե՞ս եք պատկերացնում հանրակրթության թիվ մեկ թշնամու՝ ուսուցիչների գերցածր աշխատավարձերի խնդրի լուծումը» հարցին պատասխանելով, նախարարը համաձայնեց, որ ուսուցչի վարձատրությունը կրթության համակարգի «աքիլլեսյան գարշապարն է»։ Մասնավոր դասաժամերի միջոցով ուսուցիչներն իրենք են լուծում այդ հարցը, սակայն «աղաղակող չարաշահումներն» անթույլատրելի են։ Խնդիրը պետք է լուծվի դպրոցների աստիճանական ինքնավարացման, հոգաբարձուների խորհուրդների ստեղծման եւ դպրոցների արդյունավետացման ճանապարհով։

«Բլեյանիզմի» վերաբերյալ հարցի պատասխանը որքան հակիրճ, նույնքան դիպուկ էր. «Հայաստանում, կարծում եմ, չկա որեւէ անձ, որի գործունեությունն արժանի լինի «իզմ» վերջավորությանը»։ Ինչ վերաբերում է վերջին տարվա ընթացքում երեւանյան դպրոցների զանգվածային տնօրենափոխությանը, ապա յուրաքանչյուր դեպք պետք է դիտարկվի անհատապես. թեեւ նախարարությունը կադրային փոփոխությունները վերահսկելու գործառույթ չունի, սակայն որոշակի սկզբունքների պահպանման հարցում հետեւողական կլինի՝ տեղավորվելով եղած լծակների շրջանակում։

Հարցերին պատասխանելով, նախարարը խոստացավ հետեւողական լինել նաեւ բուհ-դպրոց անջրպետի հաղթահարման, սփյուռքի հետ համագործակցության ընդլայնման եւ այլ հարցերում, մասնավորապես ընդգծեց. «Սփյուռքի կազմակերպությունների հետ կշարունակենք աշխատել, բայց սփյուռքին տալիք էլ ունենք. պարտավոր ենք արտահանել մեր մտավոր ներուժը»։ Պրն Մկրտչյանի նշանակման «գաղտնիքը» քողազերծելու լրագրողների փորձը (վարչապե՞տն է նշանակել, թե՞ ՀՅԴ Գերագույն մարմինը) հաջողություն չունեցավ. «Պաշտոնն առաջարկվել է վարչապետի հետ զրույցից [illegible] Մնացածը վարչապետից կամ ԳՄ-ի հետ ճշտեք»։ «Քաղաքական» հաջորդ՝ կուսակցության անդամակցությունից հրաժարվելու վերաբերյալ հարցին ի պատասխան դաշնակցական նախարարը տարօրինակ չհամարեց ժամանակավոր «անկուսակցականությունը»՝ կուսակցական պատասխանատվությունն ըստ էության պարտավորեցնող համարելով. «Իմ համոզմունքները չեն փոխվել, պարզապես սառեցվել է անմիջական մասնակցությունս կուսակցական գործունեությանը»։

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Լեզվի տեսչության նոր պետը բացառում է լեզվաքաղաքականության շրջադարձը, բայց հարցականները մնում են

ՀՀ կառավարությանն առընթեր լեզվի պետական տեսչության պետի պաշտոնում հազիվ հասցնելով փոխարինել որոշակիորեն ծայրահեղական, սակայն հայոց լեզվի օրենսդրական իրավունքների նախանձախնդիր եւ հետեւողական պաշտպան Վալերի Միրզոյանին, երկուշաբթի օրը «տաք-տաք» ասուլիս էր հրավիրել ՀՀ կրթության եւ գիտության փոխնախարարի պաշտոնից ազատված Լեւոն Գալստյանը։ Վերջինս նախարարության երկրորդ դեմքի կարգավիճակում ըստ Լեզվի տեսչության ստուգումների արդյունքի, աչքի չէր ընկել Լեզվի օրենքի՝ «հայ երեխաներին՝ հայկական կրթություն» դրույթի պահանջներին հավատարմության «բարդույթով»՝ հայտնվելով նշված օրենքը «ոտնահարող պաշտոնյաների»՝ տեսչության նախկին պետի կազմած ցուցակում, ինչը բնական անհանգստություն էր առաջացրել հայերենի պետական կարգավիճակն անտեսելու փորձերից մտահոգ շրջանակներում։

Ասուլիսի նպատակն, ըստ էության, այդ մտահոգությունները ցրելն էր։ Կարեւորելով պետական լեզվի նկատմամբ հոգածու վերաբերմունքը, պրն Գալստյանը հիմնականում «լավ եւ հետեւողական» որակեց Լեզվի տեսչության նախկին գործունեությունը «լեզվաքաղաքականության պետական պատվերի ձեւավորման» գործում։ Այսօր, նրա կարծիքով, հարցը կանոնադրական խնդիրների կատարումը կատարելագործելն ու առավել արդյունավետ դարձնելն է. «Էապես նոր խնդիր չկա, այն ձեւակերպված է Լեզվի օրենքում։ Տեսչության խնդիրն այդ օրենքի պահանջների կատարումն է։ Ամենահրատապ հարցը մայրենիով կրթությունն է։ Ազգային լեզվով ուսուցումը միանշանակ չընդունվեց հասարակայնության որոշ շերտերի կողմից, ուստի դարձյալ դրվում է լեզուների հաշտեցման, համատեղ գոյավորման խնդիրը։ Հստակորեն ասենք, որ օտար լեզվի ուսուցումը պետական լեզվի հաշվին բացառվում է։ Այսօր կարելի է խոսել միայն օտար լեզվի, հատկապես, պատմամշակութային ժառանգության բերումով՝ ռուսաց լեզվի ուսուցման կատարելագործման մասին», նշեց պրն Գալստյանը՝ տեսչության գործելակերպում վարչարարական մեթոդներն անբավարար նկատելով։

Տեսչության գործունեության մյուս խոշոր ոլորտը ուղղագրության միասնականացման, ըստ այդմ, սփյուռք-Հայաստան կապերի ներդաշնակման խնդիրն է։ Վերջինս, ըստ տեսչության նոր պետի, պիտի լուծվի հասարակայնության պատրաստվածության, հաշտեցման-համաձայնեցման ճանապարհով (փուլ առ փուլ)։ Ինչպե՞ս, ի՞նչ ուղղությամբ (դասական ուղղագրության վերականգնումը կտրականապես մերժող լեզվաբաններին ընդառա՞ջ, թե՞ դեպի բացասման բացասում, այսինքն, նոր ուղղագրության գլխատում), անհայտ մնաց. պրն Գալստյանը պատրաստ չէր պատասխանելու այդ հարցին եւ նույնիսկ, «ոչ էական» համարելով իր կարծիքը, խոստացավ «բացվել» լրագրողների հետ հաջորդ հանդիպման ընթացքում։

«Ազգի» հարցին ի պատասխան տեսչության պետն ընդունեց նախկին պետի կողմից ներկայացված մեղադրանքների «ձեւական հիմքը»։ Սակայն «Լեզվի օրենքի տառի խախտումն», ըստ նրա, թելադրված էր ներգաղթի (փախստականների) գործոնով։ Իր նոր պաշտոնում հետեւողական լինելու եւ ռուսականացման միտումներ թույլ չտալու վճռականություն հայտնելով, պրն Մկրտչյանը ժխտեց երկլեզու կրթության կողմնակիցը լինելու «մեղադրանքը»։ «Որքա՞ն ժամանակ է պետք, որպեսզի երեխաներն զգան, որ Հայաստանի մայրաքաղաքում են ապրում» (խոսքը օտարալեզու ցուցանակների առատության մասին է) եւ մի շարք այլ հարցերի պատասխաններ խուսափողական էին՝ թերեւս ասուլիսի հապճեպության հետեւանքով։

Սպասենք Լեւոն Գալստյանի՝ նույնիսկ Վալերի Միրզոյանի ոչ շարքային ջանքերին հակառակ Հայաստանում ծաղկող օտարամոլությունը կասեցնելուն ուղղված գործնական ակտիվությանն այս հոգսաշատ բնագավառում։

Լ. Պ.

ՍԵՄԻՆԱՐ

«Ասա՝ ով է քո մամուլի քարտուղարը, եւ ես կասեմ, թե ով ես դու»

Սույն կարգախոսն առաջադրեց ժամանակին ՀՀ նախագահի թեկնածու Կարեն Դեմիրճյանի նախընտրական շտաբի մամուլի քարտուղար, այժմ «Ֆինանսներ եւ բանկեր» շաբաթաթերթի գլխավոր խմբագիր Արմեն Վալեսյանը «Հասարակայնության կապերի ծառայությունները եւ լրագրողների համար տեղեկատվության մատչելիությունը» թեմային նվիրված սեմինարում, որը կազմակերպել էր Երեւանի մամուլի ակումբը Ֆրիդրիխ Էբերտի հիմնադրամի հետ համատեղ։ Աղվերանում եղանակը անձրեւային էր եւ պաղ, իսկ սեմինարի թեման՝ պաշտոնական մարմինների մամուլի ծառայությունների աշխատանքը, ցավոտ եւ տաք։ Հայաստանում իշխանական եւ կադրային փոփոխություններ տեղի ունեցան, այսինքն նոր փոփոխություններ կան նաեւ մամուլի ծառայություններում, ուստի նորանշանակ կամ գալիք խոսնակներին ուղղվեցին լրագրողների առաջարկները։ Ցավոք, մամուլի ծառայություններից Երեւանի մամուլի ակումբի հրավերին արձագանքեցին միայն Ազգային ժողովը եւ ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարարությունը։ Յուրաքանչյուր առաջարկ պետք է հիմնված լինի իրավիճակի գնահատականի վրա, իսկ մամուլի քարտուղարների կառույցի ամենազավեշտական, բայց ճշմարտության հատիկ պարունակող գնահատականը պատկանում է ԱԺ իրավական ծառայության ղեկավար Վլադիմիր Նազարյանին. «Շուտով ամեն մի սեղանիկ կունենա իր մամուլի քարտուղարը»։ Հիմնական զեկուցող Տիգրան Լիլոյանի (ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ) գնահատականները ի մի բերեցին այն [illegible], որ գործող լրագրողը քաղել է բազմաթիվ [illegible]ների հետ շփվելիս՝ սկսած ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայությունից մինչեւ անտառտնտեսության լրատվական կենտրոնը. «Երեկ տեղի ունեցավ այնինչ պաշտոնյայի հանդիպումը այնինչ պատվիրակության հետ։ Քննարկվեցին երկուստեք հետաքրքրություն ներկայացնող հարցեր, ընդունվեցին համապատասխան որոշումներ»։ Երբ նման հաղորդագրությունը հանկարծ չի զետեղվում մեր մամուլում, ապա սկսվում է վիրավորանքների շարանը եւ հրապարակումից հրաժարված, եւ մամուլի քարտուղարներից պահանջվող ինֆորմացիա պահանջող լրատվամիջոցը դառնում է անբարեհույս. համառ լրագրողին կարող են այլեւս չհրավիրել ասուլիսների, չտանել պաշտոնական այցերի եւ այդպես շարունակ։

Յոթ խորհուրդ մամուլի ծառայությունների ներկա եւ ապագա ղեկավարներին

Ինչպես Եղիշե Չարենցը «Գիրք ճանապարհի» ժողովածուում յոթ սաղ եւ յոթ խորհուրդ էր հղում գալիքի սերունդներին եւ այլոց, այնպես էլ Աղվերանի սեմինարի մասնակից լրագրողները յոթ խորհուրդ ուղղեցին մամուլի ծառայություններին. ա) պաշտոնական հաղորդագրությունները համարել հում լրագրողների հետագա աշխատանքի համար, եւ ոչ թե վերջին ատյանի եւ մեկնաբանության կարիք այլեւս չզգացող ճշմարտություն։ Այսինքն՝ նշանավորին չափ առատ մեջբերումներ պարունակող բովանդակային տեղեկատվական հաղորդագրություններ պատրաստել։ բ) Լուսաբանման արժանի իրադարձությունից առաջ գումարվող ճեպազրույցում կամ ասուլիսում բաժանել տվյալ հարցի մասին ամփոփ տեղեկություն պարունակող ծանուցագրեր։ Իբրեւ փոփոխությունների ծիծեռնակ Տիգրան Լիլոյանն անվարան մեջբերեց ՀՀ նախագահի մամուլի ծառայության ղեկավար Համլետ Պետրոսյանի օրինաչափ քայլը՝ ԱՊՀ անդամ պետությունների գագաթաժողովին մեկնող լրագրողներին դեռեւս ինքնաթիռում գագաթաժողովի օրակարգի բաժանումը։ Հայ լրագրողները համեստ են, քչով բավարարվող։ գ) Մամուլի ծառայությունները պետք է մեկընդմիշտ հրաժարվեն իրենց հաղորդագրությունը միայն պաշտոնական ասյանների, գործողության, Արմենպրեսի միջոցով տարածելուց։ Այդ հաղորդագրությունը պետք է մատչելի լինի բոլոր լրագրողներին։ դ) Հասարակայնության հետ կապերի եւ լրատվության անունը կրող մարմինները պետք է ունենան իրենց գերատեսչության ամբողջական կառուցվածքին վերաբերող նյութեր, աշխատակազմի բոլոր անդամների մանրամասն կենսագրություններ։ Հայաստանում ավելի դյուրին է պետական գաղտնիքներ իմանալը, քան պետական բարձր պաշտոնի նշանակված անձի ճշգրիտ կենսագրությունը հայթայթելը։ ե) Մամուլի ծառայությունները չպետք է շփոթեն գովազդը եւ հասարակայնության հետ կապերը կամ լրատվության մատուցումը [illegible] ղեկավարի եւ գերատեսչության նիստերի, ասուլիսների սղագրությունների, տեսագրությունների, ֆոտոլուսանկարների եւ ձայնագրությունների անհրաժեշտ ֆոնդով, որոնք, ըստ առաջին պահանջի, կտրամադրվեն հետաքրքրվող լրագրողին։ զ) Մամուլի ծառայություններն ըստ կարելվույն պետք է նպաստեն մասնագիտացված լրագրության զարգացմանը, որպեսզի բազմակողմ (պոլիվալենտ) լրագրողներից Հայաստանում ձեւավորվեն բարձր արհեստավարժ նախարարաց կազմին արժանի լրագրողներ։ Այլապես բոլորը գրում են բոլորի մասին՝ ըստ էության շատ քիչ բան ասելով։ է) Առաջարկ բյուջեին՝ մամուլի ծառայություններին տրամադրել համապատասխան միջոցներ տեսագրությունների, ձայնագրությունների եւ սղագրությունների արխիվ ստեղծելու համար։ Ինչպես ահազանգեց սեմինարի մասնակիցներից մեկը, այսօր պաշտպանության նախարարությունում վտանգի տակ են շարժման տարիներից հետո նկարահանված եզակի տեսաժապավենները, եւ չկա համապատասխան գումար, որպեսզի դրանք վերաձայնագրվեն եւ պահպանվեն։ Միով բանիվ, առողջ համակենտրոնացում եւ արհեստավարժ աշխատանք։

Ն. ԴԻԼԲԱՐՅԱՆ

Հացադուլավորը պահանջում է վերականգնել իրեն աշխատանքում

ԵՐԵՎԱՆ, 4 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Չորրորդ օրն է, ինչ ՀՀ նախագահի նստավայրի դիմաց անժամկետ հացադուլ է սկսել Ալվարդ Պողոսյանը, որը պահանջում է վերականգնել իրեն իր աշխատանքում եւ պատասխանատվության ենթարկել այն անձանց, ովքեր մեղավոր են իր գործազուրկ դառնալու մեջ։ 49-ամյա կինը, որը 6 շնչի միակ կերակրողն է, Երեւանի Հրուշակեղեն-մակարոնի կոմբինատի արտադրամասի հսկիչի երկարամյա աշխատանքից հետո իր վկայությամբ ապօրինաբար աշխատանքից ազատվել է։ Գործարանի տնօրենությունը աշխատանքից ազատելը հիմնավորել է շուկայական պայմաններով։

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

թերթացիկ

Հայաստանի մամուլի ընտանիքի նոր անդամները

Պարբերական մամուլը եւս ունի իր կյանքի ռիթմը: Որոշ պարբերականներ մահանում են, ուրիշները ծանր կամ թեթեւ «հիվանդությունների» ենթարկվում: Ծնվում են եւ նորերը: Այս տարվա անցնող չորս ամիսներին եւս Հայաստանի պարբերական մամուլի ընտանիք մուտք գործեցին նոր պարբերականներ: Սակայն, եթե համեմատելու լինենք անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի հետ, միանգամից աչքի են խփում երկու երեւույթներ. նոր կամ «նորացած» անունների քանակի առումով, այս տարի ավելի քան 50 տոկոս նահանջ է արձանագրվել (59-ի դիմաց ընդամենը 26 անուն), էական նահանջը գրանցվել է մայրաքաղաքից դուրս. շրջանային մամուլը համալրվել է ընդամենը մեկ թերթով: Շարունակվել է «ներդիր էջ», «ներդիր հավելված», «հավելված» եւ «հատուկ թողարկում» նշումներով նոր, իրականում «մայր» թերթերի հետ բովանդակային առնչություն չունեցող պարբերականների ծնունդը: Նման «կարգավիճակներով» լույս են տեսել 8 պարբերականներ. մրցանիշը պատկանում է «Այո» թերթին, որը հրատարակել է երեք «հատուկ թողարկում» հավելվածներ: Շարունակվել է իրենց պարբերական մամուլ հայտարարող, սակայն միայն խաչբառեր տպող, համարակալվող, երբեմն նաեւ թվական կրող թերթաշիտ հրատարակությունների երեւույթը: Տեղեկագրային բնույթ ունեն երկու պարբերականներ: Անցնող ժամանակահատվածում, զգալի բացակայությունից հետո, մամուլի ընտանիք են վերադարձել երեք պարբերականներ, իսկ մեկ թերթ իր կարգավիճակն է փոխել. «Ազգ» օրաթերթը (28.03.1998 թ.) եւ «Երկուշաբթի» շաբաթաթերթը (թիվ 2(5), 9-15. 03. 1998 թ.) կապված նախագահական ընտրարշավի հետ, լույս են ընծայել Ռոբերտ Քոչարյանի ընտրարշավին ծառայելու միտված «հատուկ ներդիր»-ներ, իսկ նախագահական թեկնածու Վիգեն Խաչատրյանը նախընտրել է իր ընտրական քարոզանյութը տպագրել տալ թերթային A-3 ֆորմատով: Ստորեւ ներկայացնում ենք 1998 թ. առաջին չորս ամիսների Հայաստանի մամուլի նոր անունները ըստ նրանց կարգավիճակի կամ բնույթի.

– **Ներդիր էջ.** – «Արահետ». «Հայաստան» օրաթերթի ներդիր էջ: «Էջը համատեղ հրատարակում են Գորիսի «Սյունիք» ինստիտուտը եւ Երեւանի «Հայաստան» համալսարանը: «Արահետի» առաջին համարը լույս է տեսել «Հայաստանի» թիվ 25(22284), 7. 03. 1998 թ. համարի 3-րդ էջում: Առայժմ լույս է տեսել ընդամենը երկու համար:

– **Ներդիր հավելված.** – «Նովոյե վրեմյա» թերթի գովազդային շաբաթական ներդիր»: «Արաքս» թերթը (վերնագիրը մեսրոպատառ ու լատինատառ, բովանդակությունը՝ ռուսերեն, առաջին համարը թիվ 391, 18. 04. 1998 թ. համարի հետ), «Ազգի» ներդիր, Մամուլի ազգային ակումբի երկու «հատուկ թողարկումները» թերթի հունվարի 20-ի եւ մարտի 3-ի համարներում, եւ «Նովոյե վրեմյայի» թերթի «Անդրկովկասյան երիտասարդական հավելված» «Նովոյե պոկոլենիե» (նոր սերունդ) թերթը (առաջին համարը թիվ 2(372). 04. 02. 1998 թ. համարի հետ)

– **Անգամս, այսինքն՝ անգամապար վաճառվող հավելված.** – Ընդամենը մեկ թերթ՝ «Մոլորակ» օրաթերթի գրանցված, «Լիգա» ֆուտբոլային հավելվածը: Առաջին համարը՝ 11. 02. 1998 թ.:

– **«Հատուկ թողարկում» հավելված.** - ընդամենը երեքն են, երեքն էլ «Այո» շաբաթաթերթի ծնունդ. «Մեղու», «Բախտագուշակ» եւ «Անեկդոտներ» «հավելված «հատուկ թողարկում»»-ները առաջին անգամ շուկայում են հայտնվել համապատասխանաբար մարտի 26-ին, ապրիլի 9-ին եւ ապրիլի 27-ին:

– **Խաչբառային բովանդակությամբ պարբերականներ.** գրանցված «Խճանկար» թերթը նախընտրել է իր գործունեությունն սկսել խաչբառերի հրատարակումով: Այս անունով լույս են տեսնում մեսրոպատառ վերնագրով հայերեն եւ կյուրեղատառ վերնագրով ռուսերեն անգամս հրատարակություններ, որոնց առաջին համարները լույս են տեսել նույն օրը՝ փետրվարի 10-ին: Անցյալ տարվա դեկտեմբերին մեկ «թռիչքային» համար եւ թիվ 1 համարը հրատարակած «Պլանետա» (մոլորակ) ռուսերեն թերթը այս տարի դարձել է խաչբառային պարբերական հրատարակություն: Այդ անունով լույս են տեսնում մեսրոպատառ վերնագրով հայերեն եւ կյուրեղատառ վերնագրով ռուսերեն խաչբառային, անգամս, համարակալվող հրատարակություններ՝ «հատուկ թողարկում» նշումներով:

– ***Տեղեկագիր.*** – «Ֆեմիդա» հասարակական կազմակերպությունը լույս է ընծայել «Մամուլ եւ իրավունք» տեղեկագրի առաջին համարը՝ մարտի կեսերին, իսկ «Արմաս» ՍՊԸ գիտա-բժշկական կենտրոնը հրատարակել է «Մեդիցինսկի ինֆորմացիոննի վեստնիկ»-ը, Բժշկական իրազեկման լրաբեր, որի առաջին համարը կրում է մարտ 1998-ի նշումը: Երկուսն էլ իրենց տպաքանակ են հայտարարում 99 օրինակը:

– **Ինքնուրույն թերթ.** - Սրանք ընդամենը վեցն են, որոնցից մեկը՝ «Բարե» անունով թերթը լույս է տեսել Նոյեմբերյանում՝ որպես քաղաքապետարանի պաշտոնաթերթ (առաջին համարը՝ փետրվարի 12-ին): Մյուսներն են՝ «Ես եւ դու» «Հայկական միջազգային ծանոթությունների թերթը» (առաջին եւ միակ համարը վաճառքում հայտնվեց մարտի 3-ին), ՀՀ կառավարությանն առընթեր տեղեկատվության եւ գրահրատարակչության վարչության հրատարակած եւ նախագահական ընտրություններ մասին լրատվության ընտրանի (դայջեստ) լինելու կոչված «Լրատու»-ն (միակ համարը, փետրվարի 24-մարտի 3 թվակիր, շուկայում հայտնվեց մարտի 6-ին), Նոր Նորքի ու Նորք-Մարաշի թաղապետարանների համապատասխանաբար «Նոր Նորք» ու «Նորք-Մարաշ» պաշտոնաթերթերը (հունվարի 30-ին եւ մարտի 29-ին), Արտաքին տնտեսական կապերի եւ կառավարման ինստիտուտի «Ֆեմիդա» շաբաթաթերթը (ունի երկու առաջին համար՝ մարտի 27-ին եւ ապրիլի 4-ին, կապված նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլի հետ):

– **Ինքնուրույն ամսագիր.** - Ընդամենը երկուսն են՝ համահիմնադիրների խմբագրած ու նկարազարդած «Արծվիկ» մանկապատանեկան հանդեսը (առաջին համարը՝ հունվարին) եւ «Հայգազ» պետական ձեռնարկության հրատարակած «Գազը եւ էկոնոմիկան» ամսագիրը (ապրիլին):

– **«Անկախացած» թերթ.** - ՀՅԴ-ի «Երկիր» պաշտոնաթերթի վերահրատարակության հետ, կուսակցությունից իր «անկախությունն» է հայտարարել առաջին համարը 1997 թ. հունիսի 17-ին լույս ընծայած «Հայոց աշխարհ» օրաթերթը: «Անկախության հռչակումը» տեղի է ունեցել ապրիլի 15-ին:

– **Վերահայտնված պարբերական.** - Երեքն են՝ Հայաստանի գրադարանային միության «Տեղեկագիրը» (առաջին համարը՝ 1996 թ. հոկտեմբերին, 2-րդը՝ «1997» նշումով՝ ապրիլ, 1998-ին), «Առերեսում» թերթի հավելված «Երկուշաբթի» շաբաթաթերթը (առաջին համարը՝ 27. 11. 1995 թ., վերահրատարակման առաջին համարը՝ թիվ 1(4), 2-8 մարտ 1998) եւ ՀՅԴ Հայաստանի գերագույն մարմնի պաշտոնաթերթ «Երկիր» օրաթերթը: «Երկիրը» առաջին անգամ լույս է տեսել որպես «Ազատամարտ» շաբաթաթերթի ներդիր թերթ՝ շաբաթաթերթի թիվ 18, հուլիս 1991 համարում: Որպես առանձին հրատարակություն-օրաթերթ, առաջին համարը լույս է տեսել նույն թվականի օգոստոսի 27-ին (զարմանալի է, որ այսօր վերահրատարակվող «Երկիրը» չգիտի այս մասին...): Շուրջ 1200 օր ապրելուց հետո, նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի 28 դեկտեմբեր 1994 թվականի աղմկահարույց հրամանագրի հետեւանքով, փակվել է, ավերվել ու ապրած օրերի քանակով հայտնվել մահաքունի վիճակում: Կուսակցության գործունեության վերագրանցումից հետո, «Երկիրը» առաջին անգամ վերահայտնվել է ապրիլի 15-ին:

Մի քանի խոսք էլ նախկին ԽՍՀՄ-ի մյուս տարածքների հայկական նորագույն մամուլի մասին:

ԼՂՀ-ում նոր պարբերականի ծնունդ չենք գրանցել: Գրանցված երեք հայտնությունները տեղի են ունեցել Մոսկվայում: Հայկական «Անելիք» բանկի մոսկովյան մասնաճյուղը անցյալ տարի Մոսկվայում հրատարակել էր «Անելիք» չգրանցված թերթի շուրջ 10 համար (առաջինը՝ օգոստոսի 29-ին): Թերթն այս տարեսկզբին գրանցվել է ՌԴ արդարադատության նախարարությունում, որից հետո ապրիլի 7-ին դարձյալ Մոսկվայում է լույս տեսել այս տարվա առաջին համարը՝ վերնագիրը տպելով կյուրեղյան, հայկական եւ լատինական տառերով: Նախկինում ամբողջովին ռուսերեն այս թերթում հայտնվել են հայերեն ու անգլերեն էջեր, մի շատ հազվադեպ երեւույթ հայկական արդի մամուլում (հակառակ երեւույթը համաճարակի բնույթ ունի): Մոսկվայի «Արմյանսկի վեստնիկ» պարբերականը այս տասնամյակի առաջին կեսին լույս էր տեսել թերթի տեսքով, սակայն հրատարակիչ ու գլխավոր խմբագիր Վահան Էմինի մահից հետո՝ ընդհատվել: Պարբերականը այս տարի վերահայտնվել է հանդեսի տեսքով: Նույնքան, եթե ոչ ավելի հետաքրքրական է նաեւ մոսկովյան երրորդ երեւույթը: Ռուսաստանի մայրաքաղաքի հռչակավոր շաբաթաթերթերից «Սոբեսեդնիկ»-ը իր թիվ 9, 1998 թ. համարի ԱՊՀ-ին նվիրված ներդիր հավելվածը նվիրել է հայկական թեմաներին, մասնավորաբար նախագահական ընտրություններին (շատ երկար հարցազրույց Ռոբերտ Քոչարյանի հետ)՝ «Հատուկ թողարկում Հայաստանի մասին» վերնագրի տակ:

Վերջում մի անգամ եւս արձանագրենք շատ տխուր այն փաստը, որ թվարկված պարբերականների մեծագույն մասը չի հասնում Հայաստանի Ազգային գրապալատ եւ Հայաստանի Ազգային գրադարան, մի բան, որը հրատարակիչները պարտավոր են անել «Մամուլի եւ զանգվածային լրատվության մյուս միջոցների մասին» օրենքի համաձայն: Հետեւաբար, նորից ենք դիմում բոլոր պարբերականների հրատարակիչներին՝ յուրաքանչյուր համարից 5-ական եւ 2-ական տրամադրել համապատասխանաբար Հայաստանի Ազգային գրադարանին (Տերյան փող. 72) եւ Ազգային գրապալատին (Գեւորգ Քոչարի փող. 21, «Առագաստ» արձանի դիմացի փողոցը), ուր նրանք կգտնեն դրանք պահպանողին, մատենագրողին ու ընթերցողին:

ԳԵՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Սիրիայի հետ լավ հարաբերություններ՝ բոլոր մակարդակներով

Հակասում է Հալեպում ՀՀ գլխավոր հյուպատոս Լեւոն Սարգսյանը

Սփյուռքի ամենահին գաղթօջախներից Հալեպը մշակութային-տնտեսական-ազգային վերածնունդ է ապրում դարձյալ: Նորանկախ Հայաստանի առաջին հյուպատոսարանը, որը փաստորեն սկսեց գոյություն ունենալ 1992 թ.-ից, նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի պաշտոնական այցից հետո Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ Ալ-Ասադի հրավերով, այսօր գործում է ՀՀ հյուպատոս Լեւոն Սարգսյանի ղեկավարությամբ: Հայաստանի Հանրապետության նորընտիր նախագահի երդման արարողության ու նոր կառավարության կազմության օրերին հայրենիքում գտնվող հյուպատոսի հետ ունեցանք հետեւյալ շահեկան հարցազրույցը:

– Պարոն Սարգսյան, որպես սփյուռքի ամենահին գաղթօջախներից մեկում ՀՀ հյուպատոս, ինչպե՞ս եք գտնում իրավիճակը Սիրիայի հյուսիսի մայրաքաղաքում:

– Հալեպը մեր սփյուռքի ամենակարեւոր եւ հին օջախներից մեկն է եւ պատահաբար չէ, որ Հալեպն անվանում են ամբողջ սփյուռքում մայր գաղութ: Որովհետեւ այն ոչ միայն դարեր ի վեր ճանապարհ է եղել դեպի սրբավայրերը, այլ նաեւ չմոռանանք 1915 թվականը, քանի որ գաղթի ուղիներից մեկը Հալեպով էր անցնում: Գաղթականներին կենտրոնացնում էին Հալեպում եւ տանում դեպի մահ կամ էլի մահ Տեր-Զոր: Ըստ իմ տեղեկությունների, 30-ական թվականներին Հալեպի բնակչությունը կազմում էր 600 000 մարդ, որից 200 հազարը հայեր էին, 200 հազարը իսլամ արաբներ եւ 200 հազարը քրիստոնյա արաբներ: Հալեպի մշակութային կյանքը հիմա էլ բավականին աշխույժ է: Գործում են մոտ 2 տասնյակից ավելի մշակութային եւ հայրենակցական միություններ: Իհարկե, այնտեղ հիմնականը 4-5 խոշոր միություններ են, որոնց շրջանակներում գործում են մնացած ավելի փոքր հայրենակցական եւ մշակութային միություններ: Ամենախոշորը, իհարկե, Համազգային մշակութային միությունն է, որի շրջանակում գործում են բավականին մեծ թվով հայրենակցական միություններ: «Համազգայինի» շրջանակում են գործում նաեւ Սիրիահայ օգնության խաչը եւ մի շարք այլ կազմակերպություններ: Մյուսը Հայկական բարեգործական ընդհանուր միությունն է, որի շրջանային կենտրոնը գտնվում է Հալեպում: ՀԲԸՄ-ի շրջանակի ներքում են գործում Նոր սերունդ, Կիլիկիա եւ Թեքեյան մշակութային միությունները: Կան բավականին շատ հայրենակցական եւ մշակութային միություններ, կարելի է նշել Կրթասիրացը, որը կարեւոր դեր է խաղում Հալեպում:

Գործում են մի շարք երգչախմբեր ՀԲԸՄ-ի, Համազգայինի, կան պարախմբեր: Օրինակ շատ հայտնի է եւ ՀԲԸՄ-ի «Պետրոս Ադամյան» թատերախումբը, որը բավականին հաջող ներկայացումներ է տալիս: Այս վերջին չորս տարիների ընթացքում, ինչքան ես այնտեղ եմ եղել, նրանք համագործակցում են հայաստանցի տարբեր ռեժիսորների հետ, որոնք գալիս եւ այնտեղ ներկայացումներ են պատրաստում: Վերջին չորս տարում կարծեմ ավելի շատ է եղել Բարեգործականի, Նոր սերնդի, Թեքեյանի հետ: Քաղաքական պատճառներով Համազգայինի հետ այնքան համագործակցություն չկար: Բայց հիմա հուսով ենք, որ համագործակցությունն ավելի կխորանա: Արդեն վերջին 2 ամսվա ընթացքում նրանք բավականին ակտիվորեն համագործակցել են մեզ հետ, աջակցել նախագահական արտահերթ ընտրություններին, տրամադրել են մեքենաներ, որպեսզի քաղաքացիներին տեղափոխեն գլխավոր հյուպատոսություն (գլխավոր հյուպատոսությունը գտնվում է քաղաքի ծայրամասում, հայաբնակ թաղամասերից հեռու):

Ինչ վերաբերում է Հալեպի գաղթօջախի ապագային, ըստ իմ տեղեկությունների, 60-ական թվականներին բավականին արտագաղթ կար դեպի Բեյրութ, Ամերիկա, Կանադա, Ավստրալիա: Հիմա, բարեբախտաբար, այդ հոսքը դադարել է եւ բավականին կայուն վիճակում է գաղութը: Կուզեի նշել, որ եթե Եվրոպայում կամ Ամերիկայում ինչ-որ ձուլման վտանգ կա, ապա Հալեպում նվազագույնն է: Ըստ երեւույթին, դա բացատրվում է նրանով, որ մոտիկ է Հայաստանին, բացի դրանից, մշակույթների տարբերությունը, իհարկե, նաեւ կրոնների տարբերությունը իր դերն է խաղում:

– Ինչպե՞ս եք տեսնում Հայաստանի հարաբերությունները Սիրիայի Արաբական Հանրապետության եւ արաբական աշխարհի հետ՝ Թուրքիա-Իսրայել ռազմագիտական դաշինքից հետո:

Որպես գլխավոր հյուպատոս ու մեր դիվանագետ, ընդհանրապես [illegible] գտնում եմ, որ Հայաստանի [illegible]յան երկիր է: Հայաստանը ոչ մեկը չի կարող վերցնել տեղափոխել եւ այլն: Մեր աշխարհագրական դիրքի պատճառով ունենք ընդհանուր պատմական կապեր, որոնք այժմ պետք է առավել սերտացնել, ինչը եւ արվում է:

Մենք Սիրիայի հետ լավ հարաբերությունների մեջ ենք բոլոր մակարդակներով: Ցավոք սրտի, ոչ բոլոր պայմանագրերն ու համաձայնագրերն են աշխատում, որովհետեւ Հայաստանի եւ Սիրիայի արանքում Թուրքիան է, իսկ բոլորին հայտնի է, որ Թուրքիայի տարածքը փակ է դեպի Հայաստան եւ Հայաստանից գնացող բեռների առաջ: Ինչ վերաբերում է արաբական աշխարհի մի շարք երկրների հետ, անկեղծ ասած, հարաբերությունների զարգացումը դեռ եւս չի երեւում: Որովհետեւ, ըստ երեւույթին, այնտեղ գործում է նաեւ կրոնական գործոնը, չնայած բոլորն անխտիր ընդունում են, որ Լեռնային Ղարաբաղի հարցը կրոնական երանգ չունի, բայց, համենայն դեպս, «Իսլամական կոնֆերանս» կազմակերպություն կա, որն անընդհատ Հայաստանի դեմ բանաձեւեր է ընդունում: Մեզ բարեկամ արաբական երկրները, ըստ երեւույթին, ստիպված են հաշվի նստել այդ կազմակերպության հետ: Որովհետեւ այդ կազմակերպությունում կան որոշ պետություններ, ինչպես Պակիստանն ու Սաուդյան Արաբիան, որոնք շատ կոշտ դիրքորոշում ունեն Հայաստանի նկատմամբ կապված Արցախի հարցի հետ: Թուրքիան էլ, իհարկե, չնայած որպես աշխարհիկ պետություն է ներկայանում, բայց «Իսլամական կոնֆերանս» կազմակերպությունը բավականին ակտիվ դեր է կատարում, չնայած վերջին գագաթաժողովին նրա այդ փորձը ձախողվեց: Քանի որ «Իսլամական կոնֆերանսը» կոշտ դիրքորոշում ունի նաեւ Իսրայելի հանդեպ, իսկ այդ գագաթաժողովի հենց բացման օրը Իսրայելի պաշտպանության նախարարը ժամանել էր Թուրքիա

Հարցազրույցը վարեց
[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Սկիզբը էջ 1

Հելմուտ Քոլը հաճախ է մեջբերում Ադենաուերի խոսքերը եւ եվրոպական միասնական դրամանիշով (ԵՄԴ) փորձում է երաշխավորել, որ անցած եվրոպական պատմությունն էլ երբեք չկրկնվի:

«Եվրոն» տրոյական այն ձին է, որի մեջ Քոլը ծրագրում է տեղավորել եվրոպական դաշնակցային մի պետություն՝ առաջ անցնելով Եվրամիության ներկա 15 անդամների եւ մի տասնյակ թեկնածու երկրների ազգային ինքնուրույնության նախանձախնդիր պահապանների մտադրություններից: Գերմանացի առաջնորդը լավ է հիշում անցած երկու համաշխարհային պատերազմների (որի ժամանակ ավելի քան 40 մլն մարդ սպանվեց) եւ հետագայում սառը պատերազմի (որը եթե շարունակվեր, կարող էր սպանել բոլորին) Եվրոպան: Նա կարծում է, որ ամեն տեսակի ինքնուրույնություն արժե զոհել հանուն այդ անցյալն ընդմիշտ թաղելու ջանքերի:

Եվրոպացի այլ ղեկավարներ նույնպես հիշում են հիվանդագին ազգայնամոլների եւ մոլեգին գաղափարապաշտների Եվրոպան, եւ նրանցից շատերը համաձայն են Քոլի մտահղացումներին (չնայած քաղաքականությունը թույլ չի տալիս, որ նրանք բացահայտ [illegible]ով ընդունեն այդ փաստը): ԵՄԴ-ի կողմնակից առաջնորդները հիմարներ կամ աններշան անձնավորություններ չեն: Նրանք Քոլի տրոյական ձին դարպասներից ներս են թողնում, որովհետեւ «եվրոյի» մեջ տեսնում են այն միակ ուղին, որով կարող են իրենց դժկամ համաքաղաքացիներին առաջնորդել այնպիսի մի կացության, որտեղ անխուսափելի կդառնա քաղաքական միությունը:

Սա բոլորովին չի նշանակում, որ «եվրոն» հսկայական տնտեսական ազդեցություն եւս չի ունենա: Դրա առաջացումը վերջին տասնամյակի ամենամեծ ֆինանսական իրադարձությունն է, որը մթագնում է նույնիսկ ասիական աղետն ու ՍՍՀՄ-ի խորտակումը: Դա ոչ միայն փոխարինելու է պատմականորեն ազգային դրամանիշներին, ինչպես, օրինակ, ֆրանսիական ֆրանկին, գերմանական մարկին եւ իտալական լիրային (նրանք գոյատեւելու են «եվրոյի» հետ միասնաբար, մինչեւ 2002 թվի հունվարը), այլ նաեւ ստեղծելու է մի նոր միջազգային արժույթ, որը կմրցի ամերիկյան դոլարի հետ: Դա նաեւ ավելի հարմար դրամանիշ է լինելու, քանի որ շրջանառության մեջ է դրվելու ավելի մեծ միավորներով: Սա չափազանց կարեւոր է թմրաբիզնեսով եւ այլ ստվերային տնտեսությամբ զբաղվող անձերի համար, որոնք այժմ ստիպված են քարշ տալ կանաչ դոլարներով (որի ամենամեծ միավորը 100-ն է) լեցուն իրենց ճամպրուկները: «Եվրոն» շրջանառության մեջ է դրվելու մինչեւ 500 միավոր արժույթով (մոտ 550 դոլար), որն անկասկած վերոհիշյալ շրջանակներում «ժողովրդականություն» է վայելելու: Բայց [illegible], դա իր ազդեցությունն է ունենալու նաեւ ազգային տնտեսությունների վրա:

Միջազգային տեսակետից ամենամեծ կորուստներ ունեցողը Միացյալ Նահանգներն է լինելու, որը ցարդ ամենամեծ եկամուտներ ունեցողն էր, քանի որ դոլարը միակ «իրոք պահեստային» արժույթն էր:

Միացյալ Նահանգները հաշվետու է աշխարհի համախառն ներքին արտադրանքի ընդամենը 27 տոկոսի համար, մինչդեռ համաշխարհային արտահանումների 48 տոկոսը, ինչպես նաեւ արտասահմանյան ռեզերվների փոխանակումները կատարվում են դոլարով:

Դոլարի գերիշխանությունը Վաշինգտոնին հավելյալ կշիռ է տալիս համաշխարհային դրամական ինստիտուտներում, ֆինանսական շուկաներում եւ նույնիսկ միջազգային քաղաքականության մեջ: Դա ԱՄՆ-ի տնտեսության համար նաեւ լրավճարներ հատկացնելու թաքուն ձեւ է, քանի որ Ամերիկայի առեւտրական դեֆիցիտը հիմնականում փակվում է պարզապես հավելյալ դոլարներ տպելու միջոցով (եւ օտարներն էլ նախընտրում են դրանով վճարվել, քան իրենց ազգային դրամանիշով): Տոկոսադրույքներն էլ երբեք այնքան բարձր չեն եղել, որ բողոքներ առաջացնեն: Բայց այս բոլոր առավելություններն այժմ արդեն ի չիք են դառնալու, քանի որ «եվրոն» հավակնում է դառնալ նույնքան հզոր եւ կայուն, մանավանդ որ նրան պաշտպան է կանգնելու «եվրոպական միասնական շուկայի» նման մի տնտեսություն, որն ավելի մեծ է, քան Միացյալ Նահանգներինը:

Աշխարհի օտար դրամանիշների պահեստներում Եվրամիության արժույթները միայն 20 տոկոսն են կազմում, չնայած աշխարհի համախառն ներքին արտադրանքի 31 տոկոսը պատկանում է Եվրամիությանը: Հենց Եվրամիությունը տիրանա իր միասնական արժույթին, կտեսնենք, թե ինչպես բրազիլացիները, ճապոնացիները եւ մյուսները տարբերակելու են եւ ըստ այդմ որոշեն, թե որ արժույթով է նպատակահարմար դնել իրենց ունեցվածքը:

Միացյալ Նահանգները ստիպված կլինի, առաջին անգամ վերջին հիսուն տարում, մտահոգվել իր դոլարի փոխանակման գնով: Բայց մի թերություն էլ վերապահված է եվրոպացիների համար: Իրենց «եվրոյի» շրջանակներում «փակելով», տասնմեկ առաջատարները (Գերմանիան, Ֆրանսիան, Իտալիան, Իսպանիան, Պորտուգալիան, Բելգիան, Հոլանդիան, Լյուքսեմբուրգը, Իռլանդիան, Ֆինլանդիան եւ Ավստրիան) փաստորեն հրաժարվում են այն երկու ուժեղագույն լծակներից, որոնք անհրաժեշտ են որեւէ կառավարության՝ հսկելու իր երկրի տնտեսությունը. դրանք են տոկոսադրույքների եւ տեղական դրամանիշի միջազգային արժեքի փոփոխությունները:

Նշված տասնմեկ երկրների համար փոխանակման կուրսը, որ «եվրոյի» համար որոշվեց Կարդիֆի գագաթաժողովում, լինելու է հավիտենական (Ի դեպ, այդ գագաթաժողովը զարմանալիորեն նախագահում էր վարչապետ Թոնի Բլերը, չնայած Անգլիան Եվրամիության միակ մեծ երկիրն է, որ դեռեւս դուրս է մնում միացումից): Այնպես որ, երկրներն ի վիճակի չեն լինելու ցանկացած ժամանակ փոփոխել իրենց դրամի կուրսը:

«Եվրոն» նման է բանկում համատեղ հաշիվ բացելուն: Զույգը գուցե դեռ չի որոշել ամուսնանալ, բայց արդեն կատարել է առաջին լուրջ քայլը: Հելմուտ Քոլի մտահղացումն էլ հենց դա է:

Միասնական դրամանիշ ունենալն ստիպում է, որ այլ բաներ էլ դառնան միասնական: Օրինակ, ազգային բյուջեում դեֆիցիտը չի կարող շատ «շեղվել» ընդունված նորմայից, ոչ էլ երկրի աշխատանքային, կամ հարկային քաղաքականությունը: Այլապես շուկայի կողմից հարձակման կենթարկվի: Այնպես որ ամեն ինչ կոորդինացված պետք է լինի, բայց Եվրոպայում դեռեւս չկան որոշակի մարմիններ այդ գործը կատարելու համար:

«Եվրոն» իրոք անգլուխ հրեշ է, մի բաղադրատոմս՝ քաոսի եւ ընդվզումի: Բայց դա էլ Քոլի ռազմավարությունն է: Նրա նպատակն է ստեղծել այնպիսի մի Եվրոպա, որը պարտավոր լինի մշակել եւ հիմնել միասնական լծակներ՝ կառավարելու իր միասնական դրամանիշը: Նա նույնիսկ պատրաստ է տանուլ տալ աշնանը անցկացվելիք նախագահական ընտրությունները, միայն թե գնալուց առաջ նրան հաջողվի գլուխ բերել այս գործը:

Երեւի վերջին մի քանի տարիներին նա գիտակցել է, որ կարող է լինել այն մարդը, որի մասին պատմության գործերում կգրեն. «Նա նախ միացրեց Գերմանիան, ապա նաեւ Եվրոպան»:

Գուցե նա ճիշտ է:

ԵՎՐՈՊԱ

«Եվրո»-անգլուխ հրեշը, որն սպառնում է դոլարին

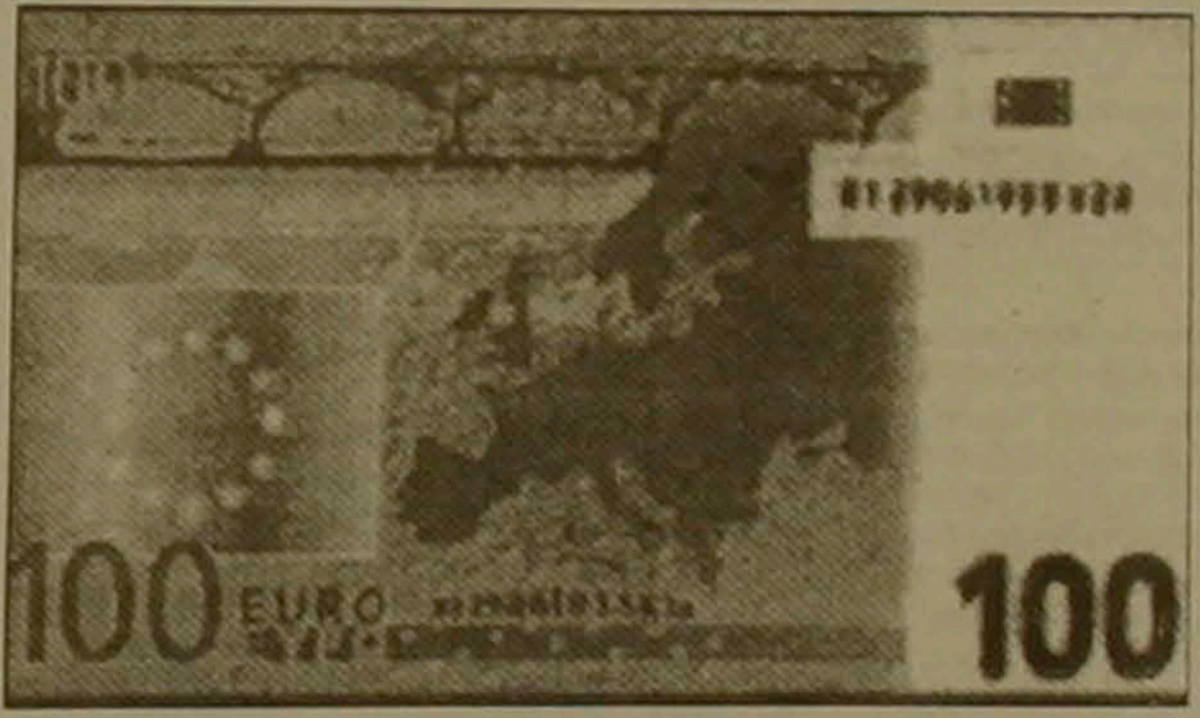

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իրանը տարակուսում է ԱՄՆ-ի ներկայացրած մեղադրանքների առիթով

ԹԵՀՐԱՆ, 4 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թեհրանի կառավարությունն իր տարակուսանքն է հայտնել ԱՄՆ պետդեպարտամենտի վերջերս հրապարակած զեկուցագրի առիթով, որում Իրանը նշված էր որպես միջազգային ահաբեկչությանն աջակցող առաջատար երկիր, տեղեկացրել է ԻՌՆԱ պաշտոնական լրատվական գործակալությունը: «Մեզ անհասկանալի է ԱՄՆ-ի երկերեսանիությունը՝ խոսքի եւ գործի առումով: Մի կողմից Միացյալ Նահանգներն արձանագրում է, որ Իրանը խոր վերափոխությունների շրջան է ապրում, մյուս կողմից այն մեղադրում է Իրանին՝ ահաբեկչությանն աջակցելու մեջ», ասել է արտաքին գործերի նախարարության խոսնակ Մահմուդ Մոհամադին:

Վրաստանը կմասնակցի ԱՄՆ-ի Արիզոնայի նահանգի զորախաղերին

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 4 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ՓՐԱՅՄ ՆՅՈՒՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: Վրաստանը հրավիրված է Դեւիս Մոնտան ավիահանգրվանում (Արիզոնայի նահանգ) մայիսի 6-ին մեկնարկող զորավարժություններին, որոնց ընթացքում կմշակվեն օդից զորքերի պաշտպանության գործողությունների, ինչպես նաեւ օդային տարածքի վերահսկողության ապահովման գործողությունների տարրեր: ՆԱՏՕ-ի «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում կազմակերպված 9-օրյա զորավարժություններում զբաղված կլինեն Արեւելյան Եվրոպայի եւ Ասիայի զինվորական ստորաբաժանումներ՝ ընդհանուր թվով ավելի քան 600 զինծառայող: Ինչպես հաղորդել են ԱՄՆ-ի Ատլանտյան հրամանատարության կենտրոնակայանում, Ռուսաստանը չի մասնակցի զորավարժություններին: Հրամանատարության ներկայացուցիչը հրաժարվել է այս առթիվ որեւիցե մեկնաբանությունից:

Կոֆի Անան. ՄԱԿ-ի գործունեությունը պետք է բաց լինի մամուլի համար

ՄԱԿ, 4 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՄԱԿ-ի՝ այժմ տեղի ունեցող բարենորոգումը նպատակամղված է նաեւ մամուլի համար նրա գործունեության առավել բացահայտության ապահովմանը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այս մասին հայտարարել է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը Թերթերի համաշխարհային ասոցիացիայի ներկայացուցչի հետ կայացած հարցազրույցի ժամանակ, որ նա տվել է կիրակի օրը տեղի ունեցած Մամուլի ազատության համաշխարհային օրվա առնչությամբ:

«Այն բնագավառներից մեկը, որը մենք քննարկում ենք կատարվող բարենորոգումների ընթացքում՝ մեր հարաբերություններն են զանգվածային լրատվամիջոցների հետ, ասել է գլխավոր քարտուղարը: Մենք արդեն առաջարկել ենք զանգվածային լրատվամիջոցների հետ ավելի արդյունավետ համագործակցության նոր մոտեցումներ եւ ուղիներ, որոնք ապահովում են մամուլի համար ՄԱԿ-ի գործունեության առավել բացահայտություն: Ինձ թվում է, որ կազմակերպության բարձրաստիճան ներկայացուցիչները, ներառյալ ինձ, ավելի մատչելի են դառնում լրագրողների համար»:

«Ինչ վերաբերում է ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի նիստերին, որոնք փակ են մնում մամուլի համար, շարունակել է Կոֆի Անանը, ապա դա այժմ քննարկվող հիմնախնդիրներից մեկն է»:

ԻՐԱՔ

ԱՄՆ-ի հետախուզության անստուգելի տվյալները

Մինչեւ օրս անհայտ է մնում, թե Բաղդադն ունի՞ արդյոք թիրախներին հարվածելու համար անհրաժեշտ բալիստիկ միջոցներ: ՄԱԿ-ի տեսուչներն իրենց զեկուցագրում նշել են, որ իրենք ոչնչացրել են Պարսից ծոցի պատերազմից առաջ ԽՍՀՄ-ից Իրաքի գնած 819 «Սքադ» հրթիռներից 817-ը: Սակայն այս տարվա փետրվարի 10-ին ասես պատահաբար ԱՄՆ-ի ռազմական հետախուզության մի «գաղտնի» փաստաթղթից հայտնի դարձավ, որ Իրաքը իբր կարողացել է արտադրել 600 կմ հեռահարության տասնյակ «Ալ Հուսեյն» հրթիռներ եւ 800 կմ հեռահարության մի քանի «Ալ Աբբաս» հրթիռներ, որոնք կարող են հարվածել Իսրայելին, Թուրքիային, Պարսից ծոցի բոլոր երկրներին: Ոչ ոքի մտքով չանցավ հարցնել, թե այդ հրթիռները երբ եւ ինչպես հնարավոր եղավ արտադրել մի երկրում, որը խիստ հսկողության տակ է գտնվում վերջին 7 տարիներին:

Չնայած ԱՄՆ-ի տեղեկությունների տագնապալի բնույթին, դա բնավ չհուզեց «սպառնալիքի ենթակա» երկրներին: Պատճառն այն է, որ ամերիկյան փաստաթղթում չէր հավաստվում, թե Իրաքն ունի նաեւ համապատասխան թվով արձակման միջոցներ ու մարտագլխիկներ: Բացի դրանից, փաստաթղթում այն կանխատեսումն էր արվում, թե նախագահ Սադդամ Հուսեյնը մոտ ապագայում չի օգտագործի այդ հրթիռները, որպեսզի քողարկի իր գաղտնի զինանոցը: Դա նշանակում է, որ դեռ երկար ժամանակ ԱՄՆ-ի հետախուզության տվյալները կմնան անստուգելի, իսկ դրանց հիմնավորվածությունը՝ կասկածելի:

Ամեն դեպքում կարելի է թույլատրելի համարել, որ նախագահ Սադդամ Հուսեյնը որոշակի ռազմական ուժ ունենա իր վարչակարգի գոյությունը եւ Իրաքի անվտանգությունն ապահովելու համար: Ուստի չի բացառվում, որ 1991 թ. Պարսից ծոցի պատերազմի ժամանակ Իրաքի զինաստեղծների զանգվածային ոչնչացումը նրան դրդած լինի արտադրել քիմիական ու կենսաբանական հրթիռներ, որոնց արտադրությունը տեխնիկապես համեմատաբար հեշտ է, քողարկումը՝ նույնպես: Եթե դա այդպես է, ապա հարց է ծագում, թե վերջին 7 տարիներին ինչ են արել ՄԱԿ-ի տեսուչները, ամերիկյան լրտես ինքնաթիռներն ու արբանյակները, ինչ նպատակի էին ծառայում Իրաքի կասկածելի գործողությունների բացահայտման համար այդ երկրի ամբողջ տարածքում ՄԱԿ-ի փորձագետների տեղակայած հարյուրավոր տեսախցիկները, ջերմության տվիչները:

Նույնիսկ եթե ենթադրենք, թե ԱՄՆ-ի կասկածները հիմնավոր են, հարկ կլինի, որ ՄԱԿ-ի տեսուչները շարունակեն իրենց վերահսկիչ ջանքերը: Սակայն, ինչպես իրավացիորեն նշում է «Մոնդ դիպլոմատիկ» թերթը, կարիք կա՞ր արդյոք, որ ՄԱԿ-ի տեսուչների խմբի ղեկավար ավստրալիացի Ռիչարդ Բաթլերը իրեն պահեր որպես ամերիկյան վարկածների՝ արտահայտիչ, ամենուրեք հանրային ժողովներում եւ լրատվամիջոցներում տագնապահարույց խոսքեր ասելով, որոնք բնավ չէին արդարացվում ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին իր իսկ ներկայացրած զեկուցագրերով:

Ճիշտ է, Անվտանգության խորհրդի 687-րդ բանաձեւը Բաղդադին արգելում է սահմանափակել ՄԱԿ-ի տեսուչների տեղաշարժերի ազատությունը, բայց այդ նույն բանաձեւը միաժամանակ հավաստում է Իրաքի «ինքնիշխանությունը, տարածքային ամբողջականությունը եւ քաղաքական անկախությունը»: Իրաքի ղեկավարները հենց այդ փաստաթուղթն են վկայակոչում՝ պահանջելով, որ կանոնակարգվեն նախագահական 8 պալատների եւ չորս տասնյակ «կասկածելի» օբյեկտների տեսչական ստուգումները:

Գ. Ք.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Գերմանացի արվեստաբանը 20-րդ դարի նշանավոր նկարիչներից է համարում Ռուդոլֆ Խաչատրյանին

Գերմանական (PAC Peoples Art Company) մշակութային կազմակերպությունը նախնական պայմանագիր է կնքել հայ նկարիչ Ռուդոլֆ Խաչատրյանի հետ նրա ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը Գերմանիայում եւ Եվրոպական համագործակցության մյուս երկրներում կազմակերպելու համար։ Ռուդոլֆ Խաչատրյանին ուղարկված նամակում նրա տնօրեն Հենրիխ Կեգլերը մասնավորապես գրում է. «Ձեր ստեղծագործությունը եզակի երեւույթ է, որի նշանակությունը կարող է բաղդատվել 20-րդ դարի ականավոր նկարիչների գործունեության հետ»։

Գերմանական կազմակերպության կնքած պայմանագիրն ու նրա տնօրենի նամակը Արմենպրեսի թղթակցի խնդրանքով մեկնաբանում է անվանի արվեստաբան Հենրիկ Իգիթյանը

— Հայկական կերպարվեստը բոլոր ժամանակներում տվել է մեծ վարպետներ։ Նույնիսկ ամենածանր շրջանում, ամենադժվարին տարիներին, երբ անգամ պետականություն չենք ունեցել, ապրել ու ստեղծագործել է Հակոբ Հովնաթանյանի նման հանճարը։ Էլ չեմ խոսում մեր հանճարեղ մանրանկարիչների մասին, որոնք աշխարհով մեկ հանրահայտ են։ Եթե նրանց հիմա աշխարհը չի ճանաչում, դա մեր ազգի փոքրաթիվ լինելու դժբախտության, մեր մեղքը լինելու հանգամանքով միայն պիտի բացատրել։

Շատ ցավալի է, որ նույնիսկ ամենամեծ հայ նկարիչները, ինչպիսիք են, ասենք, Ալեքսանդր Բաժբեուկ-Մելիքյանը, Երվանդ Քոչարը, Մարտիրոս Սարյանը, Յակուլովը, լայն աշխարհ դուրս գալու հնարավորություն չեն ունեցել։ Կյանքից մեր լավագույն նկարիչների մի խումբ հեռացավ առանց աշխարհին ներկայանալու. Մինասը, Վրույր Գալստյանը, Աշոտ Հովհաննիսյանը։ Աշխարհը նրանց չգիտե։ Լավագույն դեպքում սփյուռքում են հայտնվել։ Դա շատ փոքր է, աշխարհի մեջ ընդամենը մի փոքրիկ կետ է։

Սա ցավալի է, քանի որ մեր նկարիչներն արժանի են համընդհանուր ճանաչման, որովհետեւ միակ ասպարեզն այսօր, որով մենք կարող ենք հանգիստ դուրս գալ համաշխարհային մշակույթ (իհարկե, չհաշված կինոյի մի քանի դեպքեր Փարաջանով, Փելեշյան, երաժշտությունը Արամ Խաչատրյան, Տերտերյան), հայկական կերպարվեստն է։

[illegible] հասցնում Ռուդոլֆ Խաչատրյանի վերջին ցուցահանդեսները, որոնցից մեկին բախտ եմ ունեցել ներկա գտնվելու, բացման խոսք ասելու, վարելու մամլո ասուլիսը Մոսկվայում, Տրետյակովյան պատկերասրահում, էդ բախտին ո՞վ է արժանացել։ Հոյակապ դահլիճում։

Հետո՝ Մարդիկ սովոր են ստերեոտիպին։ Բոլորն ընդունել են Ռուդոլֆ Խաչատրյանին, որպես նկարիչ, որը կարող է, ասենք, նստել եւ մանրակրկիտ դիմանկար նկարել։ Ես գիտեմ դա. ինձ նստեցրել է եւ նկարել ուղիղ մեկ ամիս, ամեն շտրիխ, ամեն մազ ու մազանոթ։ Այսինքն նա ապացուցել է, որ դա կարող է անել։ Հիմա նոր որ ինքն իրեն գերի պիտի դարձնի, որ դուրս գա ժողովրդին անընդհատ եւ քաղքենի մասսային, որը չի ուզում ընդունել, որ այդ մարդն իրավունք ունի իր մեջ նոր պոտենցիալ ուժեր գտնելու, նոր խոսք ասելու արվեստում։

Երվանդ Քոչարը քանի՞ շրջան անցավ։ Ամեն մեկիս արվեստագետի այս կամ այն շրջանը կարող է դուր գալ, սուբյեկտիվորեն կարող է ավելի ջերմ լինել, ավելի մատչելի, բայց դա չի նշանակում, որ մենք նկարչին պիտի սահմանափակենք, վանդակի մեջ դնենք։

Ես շատ ուրախ եմ, որ մեծ համբավ ձեռք բերելուց հետո Ռուդոլֆ Խաչատրյանը կարողացավ հանդես գալ նոր տեսքով, նոր որակներով, շատ ավելի այսօրվա ժամանակի խոսք ասելով։ Նա ցանկացած պահի էլ կարող է վերադառնալ իր դասական նկարչությանը։

Մարդը ազատ լինելու համար պիտի շատ ուժեղ լինի, շատ տաղանդավոր։ Ռուդոլֆը ազատ է։ Պիկասոն մի օր արթնանում էր՝ նկարում էր նատուրալիստական դիմանկար, իսկ հաջորդ օրը հենց, ոչ թե տարիներ անց նկարում էր լրիվ դեֆորմացված դիմանկար։ Ազատ մարդ է։ Սա էկլեկտիկա չէ, սա ազատություն է։

Այնպես որ մենք պիտի ողջունենք, որ Ռուդոլֆ Խաչատրյանը այն ինչ մտածում է արդեն այս քանի շերտից հետո, դուրս բերի, կոպիտ ասած, լայն հրապարակներ, փողոց դուրս բերի արվեստը։ Այն, ինչ չկարողացավ իր սիրելի վարպետը, սիրելի ու ուսուցիչ Երվանդ Քոչարը, որը ստեղծեց գեղանկարչություն տարածության մեջ, պիտի իրականացնի Ռուդոլֆ Խաչատրյանը՝ Քոչարի արժանավոր աշակերտը։

ՎԱՆԻԿ ՍԱՆԹՐՅԱՆ
Արմենպրեսի թղթակից, Հատուկ «Ազգ»-ի համար

ՔԱՂԱՔ ԱԲՈՎՅԱՆ

Գիտական նստաշրջան՝ նվիրված Խաչատուր Աբովյանի մահվան 150-ամյակին

Աբովյանի «Հասիս» համալսարանի ռեկտորատի, համալսարանի հայ գրականության ամբիոնի եւ իրավագետների, քաղաքագետների միության Աբովյանի մասնաճյուղի նախաձեռնությամբ ապրիլի 29-ին «Հասիս» համալսարանի դահլիճում տեղի ունեցավ գիտական նստաշրջան նվիրված հայ մեծ լուսավորիչ Խաչատուր Աբովյանի անհետացման 150-ամյակին։ Գիտական նստաշրջանը ներածական խոսքով բացեց «Հասիս» համալսարանի ռեկտոր, պատմական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Մինաս Մկրտչյանը։ Ապա «Խաչատուր Աբովյանի գրական եւ լուսավորչական, մանկավարժական անցած ուղին» թեմայով զեկուցում կարդաց բանասիրական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ Հայկազ Մուրադյանը։ Աբովյան քաղաքի իրավագետների եւ քաղաքագետների միության նախագահ Մկրտիչ Մուրադյանի զեկուցումը նվիրված էր Խաչատուր Աբովյանի հասարակական քաղաքական գործունեությանը։ Գիտական նստաշրջանում «Խաչատուր Աբովյանը մանկավարժ» թեմայով

զեկուցում կարդաց նաեւ «Հասիս» համալսարանի քաղաքական ֆակուլտետի 3-րդ կուրսի ուսանողուհի Մանուշակ Սահակյանը։ «Հասիս» համալսարանի ուսանողական խորհրդի նախագահ Արմեն Սարգսյանը զեկուցում կարդաց «Խաչատուր Աբովյանը հայ եւ ռուս ժողովուրդների բարեկամության ջատագով» թեմայով, որով եւ ավարտվեց նստաշրջանը։ Գիտանստաշրջանից առաջ «Հասիս» համալսարանի առաջնորդությամբ համալսարանի ուսանողները ծաղկեպսակ դրին Մեծ լուսավորչի հուշարձանի պատվանդանին։ Վերջին տարիներին «Հասիս» համալսարանի դահլիճն այդքան մարդաշատ չէր եղել։ 350 տեղանոց դահլիճում ոչ մի ազատ աթոռ չկար։ Բացի համալսարանի ուսանողներից, դասախոսներից, գիտական նստաշրջան են եկել Աբովյան քաղաքի միջնակարգ դպրոցների մանկավարժական կոլեկտիվը եւ միջնակարգ դպրոցների 10-րդ դասարանի աշակերտները, նաեւ քաղաքապետարանի պաշտոնատար անձինք։ Հոբելյանական գիտական նստաշրջանն անցավ բարձր մակարդակով։ Վերջում ելույթ ունեցան Աբովյան քաղաքի պարի ինքնագործ խմբերը եւ «Հասիս» համալսարանի ասմունքող ուսանողները, որոնք հայերեն եւ ռուսերեն արտասանեցին Աբովյանի հայրենաշունչ, հայրենաբաղձ բանաստեղծությունները։

ՀԱՅԿԱԶ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ

ՄԵՐ ԱՐՎԵՍՏԱԳԵՏՆԵՐԸ

«Ազգ»-ի ցուցասրահ

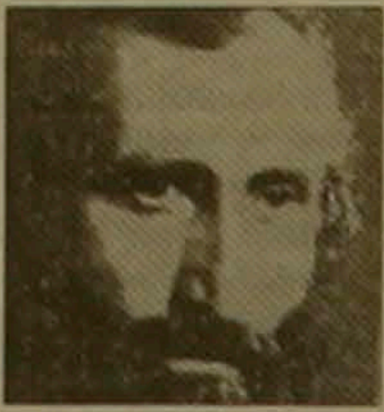

Արշավիր Կիրակոսյանը ծնվել է 1940 թվին, Ստեփանակերտում։ 1975-ին ավարտել է Երեւանի գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտի դեկորատիվ-կիրառական արվեստի բաժինը։

Նրա թե՛ խեցեգործական, թե՛ գեղանկարչական ստեղծագործությունները ժամանակակից են եւ հագեցած են մեր ազգային մշակույթի մտածողությամբ։

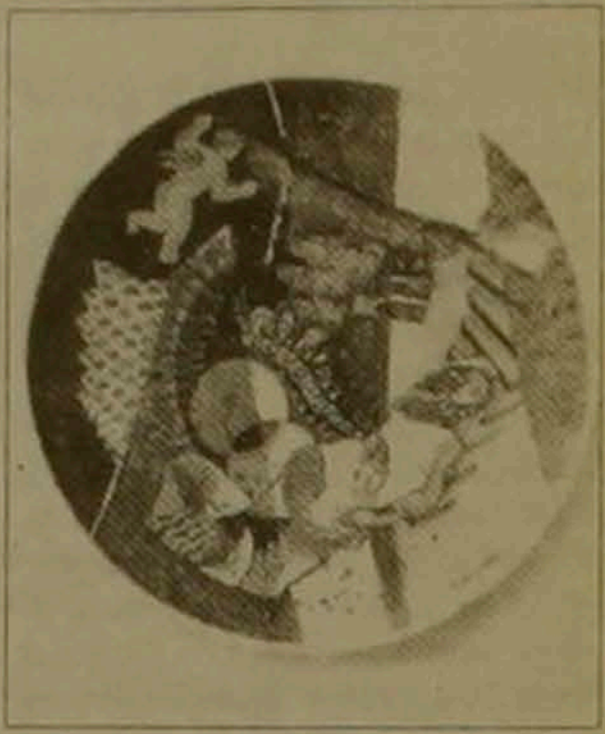

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

Հիշատակի հանդես՝ նվիրված Լեւոն Խաչիկյանին

Լեւոն Ստեփանի Խաչիկյան։ Երեւանցի մի այր, որի կենսագիրները հետո նրա անվան դիմաց պիտի գրեին. պատմաբան, բանասեր-աղբյուրագետ, պատմական գիտությունների դոկտոր (44 տարեկանում), պրոֆեսոր (48 տարեկանում), ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (53 տարեկանում)։ Երեսուներեք տարի աշխատել է Մեսրոպ Մաշտոցի անվան Մատենադարանում, որից քսանութը՝ տնօրեն։ Իսկ աշխատանքնե՞րը։ Հիշենք, որ նրա հեղինակած ու խմբագրած աշխատությունները լույս են տեսել նաեւ այլուր եւ այլ լեզուներով, հանդես է եկել գիտական ու գրական ուղղության բազմաթիվ պարբերականներում, եղել է մի շարք գիտական հրատարակությունների («Հայ ժողովրդի պատմություն», «Օտար աղբյուրները Հայաստանի եւ հայերի մասին») խմբագրական կոլեգիայի անդամ։ Նրա մասին գրվել են տասնյակ գրախոսականներ ու հոդվածներ։

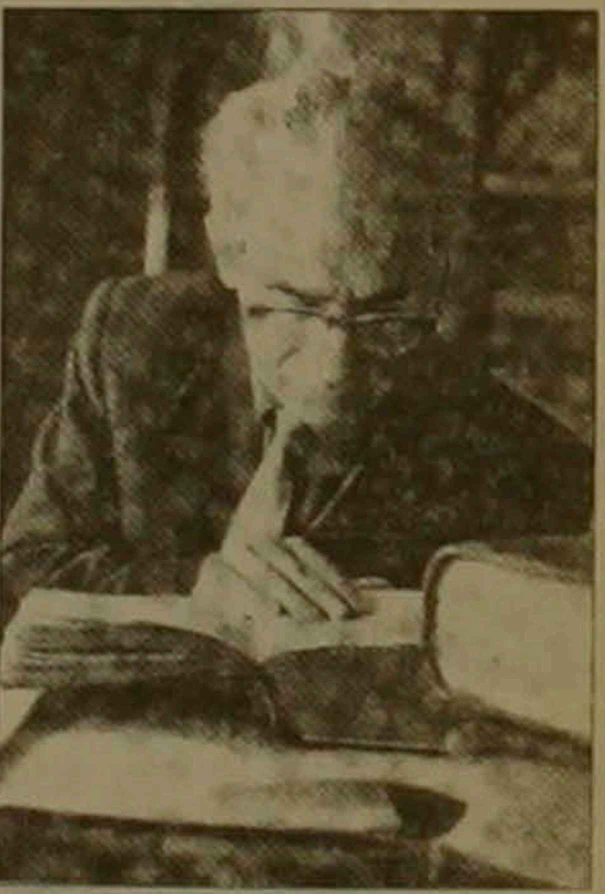

Գնահատականնե՞րը։ Մաշտոցի անվան մրցանակի առաջին դափնեկիր (1969 թ.), ՀԽՍՀ պետական մրցանակի դափնեկիր (1985 թ.), պարգեւատրվել է «Գրիգոր Լուսավորիչ» եւ «Ներսես Շնորհալի» շքանշաններով։ Իսկ որքան շատ են նրան բնութագրող գործընկերների ու նրա գիտական աշխատանքը գնահատողների դրական կարծիքները։ «Լինելով Մատենադարանի դիրեկտոր, գրում է ակադեմիկոս Սեն Արեւշատյանը, Լեւոն Խաչիկյանն իր շուրջը համախմբեց ձեռագրագետների, պատմաբան-բանասեր-միջնադարագետների մի կուռ կոլեկտիվ, որը նրա ղեկավարությամբ ծավալեց լայն հավաքչական աշխատանք, համալրեց ձեռագրական հավաքածուները բազմաթիվ նոր նմուշներով եւ, դնելով դրանք գիտական շրջանառության մեջ, արժանի ճանաչում բերեց Մատենադարանին ինչպես մեր երկրում, այնպես էլ նրա սահմաններից դուրս»։

Նրա վաստակի բարի համբավը Ազգային գրադարան էր բերել Մատենադարանի աշխատողներին, այլ հաստատությունների մտավորականներին՝ մասնակցելու նրա ծննդյան 80-ամյակի առթիվ կազմակերպված ընդարձակ ցուցահանդեսի բացմանը։

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՎՆԱՆՅԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ

Լոնդոնյան «Հայ ձայնը»՝ 10 տարեկան

Խմբագրությունում օրերս ստացված «Հայ ձայնի» այս տարվա ձմեռային (թիվ 33) համարը տեղեկացնում է, որ Լոնդոնի Հայկական տեղեկատվության եւ խորհրդի կենտրոնի (ՀՏԽԿ) կողմից հրատարակվող հիմնականում անգլիատառ պարբերականը բոլորել է իր գոյության տասը տարին։ Այդ առթիվ կիրակի օրը՝ մայիսի 24-ին, Հայաշենում նախատեսվում է անցկացնել վիճակահանություն, որի եկամուտները հատկացվելու են ամբողջովին «Հայ ձայնին», որը ցարդ անվճար է բաժանվում Մեծ Բրիտանիայի հայկական համայնքի ներկայացուցիչներին։ Անցած 10 տարիների ընթացքում ընթերցողներին է առաքվել շուրջ 100 հազար օրինակ։ 16 էջանոց պարբերականի գլխավոր նպատակն է, ըստ առաջին էջում զետեղված խմբագրականի, գաղութին տեղյակ պահել համայնքային իրադարձություններին, քաջալերել հայկական ինքնության ճանաչումն ու գիտակցությունը հայերի մոտ եւ խթանել համագործակցությունը միմյանց միջեւ։ Լոնդոնի տարբեր գրադարաններին, քաղաքապետարանին, բարեսիրական, կրոնական եւ այլ կազմակերպություններին, ինչպես նաեւ տեղական մարմիններին պարբերականի առանձին օրինակներ ուղարկելով ՀՏԽԿ-ն նաեւ նպատակ է հետապնդում օտարներին ծանոթացնելու հայոց պատմության կարեւոր տարեթվերը, մշակութային ձեռնարկումներն ու ժամանակակից հրատապ հարցերը։

Հ. Օ.

ԵԳԻՊՏՈՍ

Պատմաբան Մոհամմեդ Ռեֆաաթը հայ դատի մասին

Առաջին անգամ Եգիպտոսում, Բենհայի գրականության համալսարանի պատմության մասնաճյուղի միջոցառումների դահլիճում, մարտի 22-ին, բանախոսական երեկո է կազմակերպվել, որի ընթացքում ելույթ է ունեցել եգիպտացի պատմաբան Մոհամմեդ Ռեֆաաթ էլ-Իմամը, հաղորդում է Կահիրեում հրատարակվող ՌԱԿ-ի «Արեւ» պաշտոնաթերթը։ Նա խոսել է «Հայկական դատի զարգացումները սուլթան Աբդուլ Համիդ Բ-ի իշխանության ընթացքում 1876-1909 թթ.» թեմայով։ Ներկա են եղել ինչպես հայ, այնպես էլ եգիպտացի հասարակայնության ներկայացուցիչները։

Հ. Օ.

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

Առաջին շրջանն ավարտվեց

Տեղի ունեցան Հայաստանի առաջնության բարձրագույն խմբի մրցաշարի առաջին շրջանի վերջին տուրի հանդիպումները։

Իրենց խաղերը վստահ հաղթանակներով ավարտեցին մրցաշարային աղյուսակի առաջին եւ երկրորդ տեղերում ընթացող «Շիրակը» եւ «Ցեմենտը»։

«Շիրակի» ֆուտբոլիստները հյուրընկալվելիս 3 անպատասխան գոլ խփեցին «Ղարաբաղի» դարպասը եւ ավելի ամրապնդեցին առաջատարի իրենց դիրքերը։ 12-րդ րոպեին «Շիրակի» ռմբարկու Արթուր Պետրոսյանն առաջին անգամ գրավեց «Ղարաբաղի» դարպասը։ Հենց նա էլ ընդմիջումից 1 րոպե առաջ կրկնապատկեց խաղի հաշիվը։ Երկրորդ խաղակեսում, 58-րդ րոպեին իր թիմակիցների գրոհին միացած գյումրեցի պաշտպան Գագիկ Մարգարյանը խփեց 3-րդ գոլը։

«Ցեմենտի» եւ «Շիրակ-2»-ի հանդիպման առաջին խաղակեսը թեեւ անցավ արարատցի ֆուտբոլիստների առավելությամբ, այդուհանդերձ, միայն մեկ անգամ գոլ գրանցվեց։ Սակայն երկրորդ խաղակեսում «Ցեմենտի» խաղացողները եւս 5 անգամ գրավեցին գյումրեցիների դարպասը։ Այդ խաղում երկու գոլ խփեց Կարեն Ասատրյանը, մեկական անգամ աչքի ընկան Գագիկ Մանուկյանը, Շիրակ Սառիկյանը, Արթուր Ոսկանյանը եւ Անուշավան Փահլեւանյանը։

Երկու խաղ անցկացվեց Երեւանում։ Երկուսն էլ ավարտվեց կողմերից մեկի նվազագույն առավելությամբ։

«Հրազդան» մարզադաշտում «Էջմիածինը» հյուրընկալել էր Արտաշատի «Դվինին»։ Վերջինիս երիտասարդ ֆուտբոլիստները արժանիորեն հանդես եկան փորձառու թիմի հետ հանդիպման ժամանակ։ Առաջին խաղակեսն անցավ մոտավորապես հավասար պայքարում։ «Դվինի» խաղացողները իրենց գրագետ գործողություններով կարողանում էին չեզոքացնել մրցակիցների ստեղծած վտանգավոր պահերը եւ իրենք էլ ժամանակ առ ժամանակ դիմում էին սուր գրոհների։ Երկրորդ խաղակեսի հենց սկզբում երեւանցի Արմեն Կարապետյանին հաջողվեց գրավել արարատցիների դարպասը։ Այդպես էլ այս գոլը միակը եղավ։

Եվ, վերջապես, տուրի ամենալարված խաղի մասին։ Երեւանյան երկու թիմերի «Արարատի» եւ «Փյունիկի»՝ «Նաիրիս» մարզադաշտում կայացած հանդիպման առաջին խաղակեսն ավարտվեց 3-0 հաշվով՝ հօգուտ փյունիկցիների։ Կարող է թվալ, թե «Փյունիկը» խոշոր առավելություն ուներ։ Սակայն բանն այն է, որ մոտավորապես հավասար խաղ էր ընթանում։ Միայն թե «Փյունիկի» ֆուտբոլիստների անսպասելի գրոհները հանկարծակիի էին բերում «Արարատի» պաշտպաններին, որից եւ հմտորեն օգտվում էին մրցակիցները։ Արդեն 7-րդ րոպեին Վարազդատ Ավետիսյանը միջին տարածությունից շրջադարձ հարվածով գրավեց «Արարատի» դարպասը։ Հաշիվը կրկնապատկվեց 20-րդ րոպեին. Սեյրան Պողոսյանի հարվածը ես մտեց դարպասածողը, եւ «Արարատի» դարպասապահն ու երեք պաշտպանները սպասում էին, թե ինչ է լինելու, իսկ փյունիկցի Վիգեն Աբրահամյանը ճարպիկ ցատկով գլխի հարվածով խփեց երկրորդ գոլը։ Ընդմիջման գնալուց անմիջապես առաջ հանդիպման ամենաակտիվ խաղացող Վարազդատ Ավետիսյանը հաշիվը դարձրեց 3-0։ Նա կենտրոնից ստանալով գնդակը սրամիտ հնարքով իրենից ետ թողեց «Արարատի» երկու պաշտպանների, մտավ մրցակցի տուգանային հրապարակը եւ մոտավորապես 10 մետրից ուժեղ հարված գրավեց դարպասը։

Երկրորդ խաղակեսն անցավ արարատցիների առավելությամբ։ Հենց սկզբից նրանք մի շարք վտանգավոր պահեր ստեղծեցին մրցակցի դարպասին։ Իսկ գոլ խփել հաջողվեց 61-րդ րոպեին, երբ թիմի ավագ Արամ Ոսկանյանը մոտավորապես տուգանային հրապարակի գծի վրայից հիանալի հարվածով գրավեց «Փյունիկի» դարպասը։ Գրոհի աջ եզրում բավականին սուր էր խաղում Արշակ Ամիրյանը։ 71-րդ րոպեին նրա անցումից հետո գնդակը փոխանցվեց Արամ Ոսկանյանին, որը եւ հաշվի տարբերությունը հասցրեց նվազագույնի։ Դրանից հետո երկու թիմերն էլ գոլ խփելու հնարավորություններ ունեցան, սակայն այդպես էլ հաշիվն անփոփոխ մնաց։

Այսպիսով, բարձրագույն խմբում առաջին շրջանը ավարտվեց։ Մնում է անցկացնել բաց թողած «Դվինի» մասնակցությամբ երկու հանդիպում։

Մրցաշարային աղյուսակ
Բարձրագույն խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Շիրակ	8	7	1	0	20-2	22
2. Ցեմենտ	8	6	1	1	21-5	19
3. Էրեբունի	8	5	1	2	14-6	16
4. Փյունիկ	8	3	3	2	11-11	12
5. Երեւան	8	3	2	3	10-8	11
6. Արարատ	7	1	3	3	5-8	6
7. Ղարաբաղ	7	0	4	3	3-11	4
8. Դվին	6	1	0	5	4-12	3
9. Շիրակ-2	8	0	1	7	0-25	1

Առաջին խմբի մրցաշարը

Անցկացվեցին նաեւ առաջին խմբի մրցաշարի հերթական 5-րդ տուրի խաղերը։ Ահա դրանց արդյունքները. «Լոռի»-«Լեռնագործ» 2-0, «Ղարաբաղ-2»-«ՖԻՄԱ» 0-0, «Նաիրիս»-«Ալաշկերտ» 0-2, ՆՉՄԱ-«Մուշ» 1-2, «Դինամո-Էներգո»-«Սպիտակ» 0-5, «Քասախ»-«Նիգ» 2-0։

Մրցաշարային աղյուսակ
Առաջին խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Լոռի	6	4	1	1	11-4	13
2. ՆՉՄԱ	6	4	0	2	12-5	12
3. Նաիրիս	5	4	0	1	12-9	12
4. Սպիտակ	5	4	0	1	15-4	12
5. Զվարթն.	4	3	1	0	10-3	10
6. Ալաշկերտ	4	2	1	1	5-3	7
7. Մուշ	5	2	1	2	6-8	7
8. Քասախ	4	1	0	3	3-8	3
9. Դինամո	4	2	0	2	4-10	6
10. Նիգ	5	1	0	4	7-11	3
11. Լեռնագ.	3	1	0	2	3-7	3
12. ՖԻՄԱ	4	0	1	3	3-9	1
13. Ղարաբ-2	7	0	1	6	2-14	1

ԹԵՆԻՍ

Չորս մրցաշարերի հաղթողները

Կիրակի օրն ավարտվեցին ԱՄՆ-ում եւ Եվրոպայում անցկացվող թենիսի խոշոր մրցաշարերը։

Ինչպես արդեն գրել ենք, վերջերս աշխարհի թիվ 1 ռակետի կոչումն իրեն վերադարձրեց հանրահայտ ամերիկացի Փիթ Սամփրասը։

Ատլանտայի մրցաշարում նա բարձր պահեց այդ կոչումը։ Եզրափակիչ խաղում Սամփրասը, թեեւ որոշ դժվարությամբ, այնուամենայնիվ հաղթեց ավստրալացի Ստոլթենբերգին։ Հանդիպման հաշիվն է 6-7, 6-3, 7-6։ Այսպիսով, Փիթ Սամփրասը այս տարի շահեց իր երկրորդ մրցաշարը, իսկ ընդհանուր առմամբ նրա հաղթած մրցաշարերի թիվը հասավ 54-ի։

Թոմաս էնկվիսթ

Մյունխենի խոշոր մրցումներում, հաջող ելույթներից հետո, վճռական հանդիպման ժամանակ զիջեց ԱՄՆ-ի ներկայացուցիչ Անդրե Աղասին։ Շվեդ Թոմաս էնկվիսթը լարված պայքարից հետո կարողացավ 6-7, 7-6, 6-3 հաշվով առավելության հասնել վերջին շրջանում կրկին վերելք ապրող Աղասիի նկատմամբ։

Շատ անսպասելի էր Պրահայի մրցաշարի ավարտը։ Աշխարհի թենիսիստների դասակարգման 8-րդ սանդղակում գտնվող բրազիլացի Ֆեռնանդո Մելիգենին 6-1, 6-4 հաշվով պարտության մատնեց Սլավա Դոզեդիլին (Չեխիա) եւ տիրեց գլխավոր մրցանակին։ Հետաքրքիր է, որ մինչ այդ բրազիլացի թենիսիստը հերթով հաղթել էր Ռուսաստանի 3 ներկայացուցիչներին Անդրեյ Չերկասովին,

Մարտինա Հինգիս

Եվգենի Կաֆելնիկովին եւ Անդրեյ Չեսնոկովին։

Համբուրգում իրենց մրցավեճն ավարտեցին նաեւ կանայք։ Աշխարհի թիվ 1 ռակետ, շվեյցարուհի Մարտինա Հինգիսը ոչ մի տանս չթողեց իր ճշտական մրցակցուհի Յանա Նովոտնային (Չեխիա)։ Մարտինան հաղթեց 6-3, 7-6 հաշվով։

ՇԱԽՄԱՏ

Կալմիկիայի նախագահի գավաթը

Այսօր Էլիստայում մեկնարկում է Կալմիկիայի նախագահ Կիրսան Իլյումժինովի գավաթի խաղարկությունը։ Մրցումներին մասնակցում են 32 շախմատիստներ՝ 16-ական Ռուսաստանից եւ այլ երկրներից։ Մասնակիցների թվում են այնպիսի հանրահայտ գրոսմայստերներ, ինչպիսիք են Վասիլի Իվանչուկը (Ուկրաինա), Բորիս Գելֆանդը (Բելառուս), Յան Էլվեստը (Էստոնիա), Կիրիլ Գեորգիեւը (Բուլղարիա), Զուրաբ Ազմայփարաշվիլին (Վրաստան)... Ռուսաստանը ներկայացնող շախմատիստների թվում են Վալերի Սալովը, Եվգենի Բարեեւը, Ալեքսեյ Դրեեւը, Ալեքսանդր Խալիֆմանը եւ ուրիշներ։ Գավաթի խաղարկությունում հանդես կգան նաեւ գեղեցիկ սեռի երկու ներկայացուցիչներ՝ աշխարհի նախկին չեմպիոնուհի Մայա Չիբուրդանիձեն (Վրաստան) եւ այդ կոչման համար պայքարին պատրաստվող Ալիսա Գալյամովան (Ռուսաստան)։ Մրցաշարը կանցկացվի նույն մրցակարգով, որով անցկացվեց աշխարհի գրոնինգենյան առաջնությունը։ Զույգեր կազմած մասնակիցները երկուական պարտիա կխաղան միմյանց հետ։ Ոչ-ոքիի դեպքում կանցկացվեն նաեւ կարճեցված ժամանակակարգով, իսկ եթե հարկ լինի՝ նաեւ կայծակնային պարտիաներ։ Տանող շախմատիստը դուրս է մնում պայքարից։ Այս հետաքրքիր ու հեղինակավոր մրցումներում Հայաստանից հանդես կգան երկու ճանաչված գրոսմայստերներ՝ Ռաֆայել Վահանյանը եւ Վլադիմիր Հակոբյանը։ Առաջին փուլում Վահանյանը կհանդիպի Կալմիկիայի ներկայացուցչի, Հակոբյանը՝ Մոլդովայի ուժեղագույն շախմատիստ Վիկտոր Բոլոգանի հետ։

Կալմիկիայի նախագահ Իլյումժինովը սահմանել է մրցանակային հիմնադրամ՝ 100 հազար դոլար։ Մրցումների բոլոր մասնակիցները գումար կստանան։ Իսկ գավաթը նվաճած շախմատիստը կպարգեւատրվի 18 հազար դոլարով։

Կասպարով-Թոփալով՝ 4-0

Շուտով Գարրի Կասպարովն ու Վեսելին Թոփալովը Իսպանիայում հետաքրքիր մրցախաղ կանցկացնեն, որտեղ կօգտվեն համակարգիչների ծառայությունից։

Սակայն մինչ այդ այս երկու շախմատիստները Թոփալովի հայրենիքում՝ Բուլղարիայի մայրաքաղաք Սոֆիայում կարճեցված ժամանակակարգով փոքրիկ մրցախաղ անցկացրեցին։ Երկու օր տեւած մրցապայքարի բոլոր չորս պարտիաներում հաղթեց Գարրի Կասպարովը։ Նա ստացավ հաղթողի համար սահմանված պարգեւը՝ 45 հազար դոլարը, իսկ Թոփալովը բավարարվեց 25 հազար դոլարով։

Կարեն Ասրյանի հաջողությունը

Մինսկի ավանդական մրցաշարին մասնակցում էին համարյա 200 շախմատիստներ, որոնցից 17-ը միջազգային գրոսմայստերներ էին, 35-ը՝ միջազգային վարպետներ։

Փայլուն հաջողության հասավ երեւանցի միջազգային վարպետ Կարեն Ասրյանը։ Շվեյցարական մրցակարգով, ինը տուրով անցկացված մրցումներում նա վաստակեց 7,5 միավոր։ Այդքան միավոր ունեցավ նաեւ միջազգային վարպետ Մալախովը, սակայն հաղթողի կոչմանն արժանացավ հայ շախմատիստը, քանի որ նրա մրցաշարային գործակիցներն ավելի բարձր էին։ 18-ամյա տաղանդավոր շախմատիստը արդեն բավականին ժամանակ է, ինչ բարձր արդյունքներ է ցույց տալիս։ Նա 6 անգամ լրացրել է միջազգային գրոսմայստերի նորման, բայց ՖԻԴԵ-ն նրան կշնորհի այդ պատվավոր կոչումը։ Ի դեպ, Կարենը այս մրցաշարում իր անհատական գործակիցը (էլոն) բարձրացրեց 20 կետով։

Բելառուսի մայրաքաղաքում անցկացված մրցաշարի մասնակիցների թվում էին Հայաստանի մի քանի շախմատիստներ։ Հաջող խաղաց պատանի Լեւոն Արոնյանը, որը վաստակեց 6,5 միավոր՝ առաջ անցնելով մի մեծ խումբ ճանաչված շախմատիստներից։

Ֆուտբոլի Անգլիայի չեմպիոնի կոչումը նվաճեց «Արսենալը»։

IRIS Caucasus Center, Yerevan Office is currently recruiting a candidate for the project concerning revealing reasons hindering Foreign Direct Investment in Armenia.

Post name Senior Specialist

Principal Duties and Responsibilities

■ Review and summarize the legal/regulatory framework for FDI, including whole array of constitutional provisions, regulations, policies, and practices that, taken together, establish and define the rights and obligations of both the foreign investors and the State with regard to FDI.

■ Cross-country analysis of this FDI Regime.

Qualifications

Advanced degree in law and experience in the related field. English language proficiency and report writing capability. Good working knowledge of computers.

To respond: Applicant should submit a letter [I interest and resume before May 10, 1998 to:

Naira Melikyan IRIS Caucasus Center, 32, 1-st. Lane, Proshian str. 375019 Yerevan, Armenia
Tel. (3742) 27 01 33, 27-17-32

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մարկետինգային ժամանակակից ծառայություն կազմակերպելու նպատակով «Մեսախ» ՓԲ ընկերությունը հայտարարում է մրցույթ հետեւյալ պայմաններով՝

- տարիքը մինչեւ 35
- կրթությունը բարձրագույն տնտեսագիտական կամ իրավաբանական
- համակարգչային տեխնիկայով աշխատելու ունակություն
- հայերեն, ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուների լավ տիրապետում
- մրցույթին մասնակցելուց առաջ՝ բանավոր զրույց

Աշխատանքը վարձատրվում է գործավարձային-պարգեւատրական եղանակով եւ առավելագույն չափով չի սահմանափակվում:

Մրցույթին մասնակցողներին խնդրվում է մինչեւ ս/թ մայիսի 25-ը դիմել ընկերության կադրերի բաժին:

Մրցույթը տեղի կունենա ս/թ. հունիսի 15-ին:

Հասցեն՝ Սեբաստիա 37, հեռ. 77-20-62, 77-69-20

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ամերիկյան ընկերությունը աշխատանքի է հրավիրում աշխատասեր եւ աչալուրջ մարդկանց (ցանկալի է բարձրագույն կրթությամբ):

Տեղերը սահմանափակ են:

Հարցազրույցը կկայանա ուրբաթ, Վարդանանց նրբ. 8, «Հայկոոպնախագիծ» դահլիճ (կինոյի տան մոտ):

Դիմել՝ Գեղամին

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հասույթ դասընթացների բաժին

Հայաստանում Չինաստանի ժողովրդական Հանրապետության դեսպան

ՅԱՆ ԿԵԺՈՒՆԸ

ներկայացնում է

«Միջազգային հարաբերությունները եւ Չինաստանի արտաքին քաղաքականությունը»

Հինգշաբթի, մայիսի 7-ին,

ժամը 18:00

Դասախոսությունը կընթանա ռուսերենով՝ միաժամանակյա անգլերեն թարգմանությամբ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում (5-րդ հարկ)

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 27-16-58:

URL:// www.aua.am/aua/extens/lectures.htm

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՑ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ

հայտարարում է

բժշկական ասպարեզում Ինտերնետի զարգացմանն ուղղված ծրագրերի մրցույթ: Շահագրգիռ անձինք եւ կազմակերպությունները (միայն հայկական) կարող են ստանալ հայտերի ձեւերը Բաց հասարակության ինստիտուտի գրասենյակում: Հայտերի բյուջեն չպետք է գերազանցի 20 հազար ԱՄՆ դոլարը: Ծրագրերն ընդունվում են մինչեւ հունիսի 30-ը: Ծրագրերը պետք է ընդգրկեն հետեւյալ ոլորտներից որեւէ մեկը.

- Ազգային առողջապահության ինֆորմացիոն ցանցի զարգացում
- Էլեկտրոնային ինֆորմացիոն աղբյուրների զարգացում հայերեն լեզվով
- Ազգային եւ միջազգային հեռուսաբժշկության զարգացում

Մանրամասն տեղեկությունների եւ դիմումի նյութերի համար դիմել ԲՀԻ օժանդակության հիմնադրամ հետեւյալ հասցեով. Երեւան, Այգեձոր 53բ, հեռ/ֆախ. 27 21 19, 27 17 13, 151 088

JOB OPPORTUNITY

The Embassy of United States of America has job openings for qualified candidates. The positions below require the following minimum qualifications:

Economic Assistant: University degree in economics or market research/business administration required. Three full years of progressively responsible related experience may be substituted. Two years of progressively responsible job-related experience in economic, market research, trade promotion, business administration or other closely related fields is required. Excellent knowledge of English and Armenian is required. Must have professional style writing and typing skills in English and be able to professionally operate basic PC office software.

Electrician: Completion of vocational school or an apprenticeship which will produce journeyman skills, or equivalent experience in the electrician trade is required. One year of journeyman electrician experience is required. Rudimentary knowledge of English is required. Must have full journeyman electrician knowledge of established trade practices; must be able to tools of the trade. Journeyman skills in other trade areas are desirable. Possession of local driver's license is desirable.

Candidates must complete an "Application for Employment" form available from the American Embassy guard office located at Number 18 Baghramian Street. All applications must be submitted before May 14, 1998 to the American Embassy.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանը սկսում է 1998-1999 ուսումնական տարվա ընդունելությունը **մագիստրոսի կոչում** շնորհող հետևյալ ծրագրերով՝

ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՂԵԿԱՎԱՐՈՒՄ

ՔԱՂԱՔԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Համապատասխան ֆինանսավորման դեպքում. ընդունելություն կլինի նաև հետևյալ ծրագրերով՝

ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՆԳԼԵՐԵՆԻ ԴԱՍԱՎԱՆԴՈՒՄ ՈՐՊԵՍ ՕՏԱՐ ԼԵԶՈՒ

Բարձրագույն կրթությունը և անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր են:

Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետն է **մայիսի 8-ը, ժ. 15⁰⁰**:

Տեղեկությունների համար դիմել՝

Երևան, Մարշալ Բաղրամյան 40

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Ընդունելության գրասենյակ (19)

Հեռ. 27-16-29

Ուզո՞ւմ եք նիհարել

անվնաս,
առանց դիետայի
եւ ֆիզկուլտուրայի:

Զանգվե՛ք հետեւյալ հեռախոսահամարով

52-93-53

ժամը 9-18-ը

USA FDD

Ժողովրդավարության եւ զարգացման հիմնադրամ

Դպրոցներում անհատական կաթսայատներ, ջեռուցման ցանցի տեղադրման ծրագիրն իրականացնելու նպատակով պահանջվում է տեխնիկական խորհրդատու-ջեռուցման համակարգերի մասնագետ:

Պահանջվող տվյալները.

- Բարձրագույն տեխնիկական կրթություն վերոհիշյալ ոլորտում
- Պրակտիկ փորձ կաթսաների մոնտաժման, տեղադրման եւ այլ աշխատանքներում վերջին 4-5 տ. ընթացքում
- Ցանկալի է գիտական աստիճան, օտարերկրյա կազմակերպությունների հետ աշխատանքային փորձ եւ անգլերենի իմացություն

Ներկայացնել

Անձնագրային տվյալները, բուհի դիպլոմի պատճենը, վերջին 4-5 տարիների ընթացքում կատարված աշխատանքների ցուցակ-նկարագրությունը (2 էջից ոչ ավելի):

Դիմել մինչեւ 10. 05. 98 թ.

24բ Մ. Բաղրամյան պ./Հ. Գ. Ա. մաթեմատիկայի ինստիտուտ 1 հ./

հ. 52-03-17 /274852/

USAID/Caucasus is interested in renting houses for 2-3 year periods. requirements: free stading homes, in excellent condition, ready to move in, 2-4 bedrooms, large size kitchen, minimum 2 bathrooms, water, heat, electricity, fence/gate, garage. Interested parties should contact Kim Tomsen, the Deputy Executive Officer of USAID/Caucasus.

Address: 16, Aigedzor St.
Yerevan, Armenia
Tel: 26-34-97
AT&T 151-955
Fax: 151-131

Proposals are to be submitted no later than May 20, 1998.

ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալությունը կվարձի առանձնատներ 2-3 տարի ժամկետով: Պահանջվում են. առանձին կառույցներ (առանց ընդհանուր պատերի հարեւանների հետ), գերազանց վիճակում, պատրաստ անմիջապես բնակվելու համար, 2-4 ննջարանով, մեծ խոհանոցով, ամենաքիչը 2 բաղնիքով, ջուր, ջեռուցման համակարգով, ցանկապատով/դարպասով եւ ավտոտնակով: Առաջարկությունների համար դիմել ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալության գործերի կառավարչի տեղակալ Քիմ Թոմսենին.

Հասցեն. Երեւան, Այգեձոր փող. 16
Հեռ. 26-34-97
AT&T 151-955
Ֆախ 151-131

Առաջարկությունների ներկայացման վերջին ժամկետն է 1998 թ. մայիսի 20-ը:

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur):

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան. Երեւան-23, Արցախյան 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 814. Տպաքանակը 3500. Ստորագրված է տպագրության 4. 05. 1998. Գինը 100 դրամ.

digitised by A.R.A.R.@